

کریکارانی
جیهان
یه کگرن!

پیکار گه

ژانویه ۱۳۸۹

1389

شکوّدار بیّت یادی ره ستاخیزی سیاکه لّ

سازمان اتحاد فدائیان کمونیست
Iranian Fedaiyan
Communist League
کومینتی کوردستان

له م ژماره یه دا . . .

بارودوخی ئیستا ، خالی
کوئایی دژایه تیه کانی و . . .

2ل

39 سالّ پیکار له پیناو

ئازادی و به رابه ری

9ل

ریگا YOL

12ل

موخه دیر چون بلاو

ده کریته وه!

13ل

یادی راپهرینی رینه ندانی

1357

14ل

64 مین سائروژی

راگه یاندنی

کوماری کوردستان

کار ، خانوو ، ئازادی ، کوماری فیدراتیوی شوورایی !

بارودۇخى ئىستا ، خالى كۆتايى دژايەتپەكانى بالەكانى رېژىم و ئەركى تەداروكى راپەرىنىكى تر

مېژووى

خەباتى

ئازادىخوزانەنى

كۆمەلايەتپە . بەلام لە گەل ئەوھى كە پىك ھىئانى مەرجهكانى عەينى پەرسەندىنى كۆمەلگا لە دەستى ھۆكارى زەينى بزوتنەوہ نپە ، بەلام كردهوى باشى ھۆكارى ناوبراو رىكخراوى رىبەرى كەرى جوولانەوہ دەتوانى رولى كارىگەرى لە خىرايى و كارىگەرى مەرجهكانى عەينى بىنى . ھىچ حكومەتپك ھەر چەندە لە نىوان قەيران و ھەلشكاندا پەل بكوئى خۇ بە خۇ لە دەسەلات دەس ناكىشپت و نارووخى وھەتا ھۆكارى زەينى بەماناى ورە ، ھىز و توانايى و شىاوى چىن يان چىنەكانى شۆرشكېر بۇ رىكخستى چالاكپەكانى يەكجارى و خىرا و پىويست و لە گەل ھۆكارە عەينپەكاندا يەك نەگرپتەوہ ، تەنانەت بوونى ھەموو مەرجهكانى عەينى پىويست بە تەنپايى بۇبە ئەنجام گەپشتى شۆرش بەس نپە . ئەو دژايەتپانەنى كە چىنى كرېكار ھەروھە زەحمەتكىشانى لادى و شار و زۆربەنى خەلكى ئىران لە بەرانبەرى پاوانخووزپەكانى دەرەوہ ، بۆرژوازى دەسەلاتدار بە ھەموو بەشەكانى و بۆرژوازى لاپەنگرى سىستەمى داسەپاۋ لە دەرەوہى دەسەلات و رېژىمى لاپەنگرى قازانچى ئەوان دادەنى بە تووندى و خىرايى پەردەسپىنى و بنەماكانى عەينى قازانچى ھاوبەشى ھەموو چىن و توپز و نەتەوہكانى كە سىياسەتى چەوسپنەرانە و دژى دىمۆكراتىك بە قازانچەكانى ئەوان زيان دەگەپنى ، پەردە دەسپىنى . بەم ھۆبە ئىمكانى كۆبوونى ئەوان بە دەورى درۆشمەكانى دىمۆكراتىكى چىنى كرېكار زۆرتەر دەبى وچىنى كرېكارى گەشە ئەسپىنەرى ولاتى ئىمە دەتوانى بە مەرجى يەكپەتى و رىكخست و پەپەروى كردن لە سىياسەتپكى دروست ، ئوسولى و لە سەر ئەساسى راستپەكان ، ئەركى مېژووى خۇى لە سەر كردهپەتى (ھەژموونى) شۆرش بەسەر دواكەوتووى جى بە جى بكات . دژى شۆرش ، دواكەتوو و دژى گەلى ھەرچەند

شۆرش لە زانستى كۆمەلناسى دا برىتپە پرووخانى سىستەمى كۆمەلايەتى كۆن و رزىو و جىگىر كردنى سىستەمىكى كۆمەلايەتى نوى و پىشكەوتوو . لە ھەموو ئەو كۆمەلگانى كە لەویدا چىنەكان بە قازانچى دژبە يەكى ھەپە ، گەشەى ئابوورى و كۆمەلايەتى و ئالووگۆرەكانى بەرھەم ھاتوو وەردە وەردە و قۇناخ بە قۇناخ ھەل و مەرج و ھۆكارەكانى ئالووگۆرى ئەساسى و بنەپەتى دەگەپنپە ئاستى پىكەپشتن ، پەروەردەيان دەكات و لە كۆتايى دا گۆرانكارى بنەپەتى سىستەمى كۆمەلايەتى مومكىن و حەتمى و پىويست دەكات . شۆرشى كۆمەلايەتى قوولتېرىن و ئەساسى تېرىن گۆرانكارپەكان لە كۆمەلگى سىياسى و ئابوورى و ئايدۇلۇژىكى كۆمەلگا پىك دىنى و لە بنەپەتەوہ سىماى ئەو دەگۆرى . دەبى بزائىن ھەر شۆرشپك چ دژايەتپەكانى چارە سەر دەكات ، چ ئەركەكانى كۆمەلايەتى جىبە جى دەكات ، چ چىنپك لە دەسەلات لادەبات چ چىنپك لە سەرەوہى شۆرش دادەنى تاكو جۆرى ئەو شۆرشە كۆمەلايەتپە ديارى بكەين . شۆرش لە گەل ھىز و بەشدارى ھەموو كۆمەلانى خەلك بە ئەنجام دەكات ، خاوەن ھىچ لاپەنىكى ھاوبەش لەگەل كودىتا و ا شۆرشى دەربارى ا وئەم شىوہ كردهوانە كە لە مېژوودا نموونەى زۆرى ھەپە ، نپە . ئاۋا كردهوانەى دەسەلاتدارانى حكومەتى ، كەسايەتپەكان و تاقمەكانى سەر بە ھەمان چىنەكانى دەسەلاتدار پەپەندى دار بە سىستەمى ئابوورى و كۆمەلايەتى دەگۆرى ، گۆرانوئالوگۆر دەكات و سىماى بە روالەت دەگۆرى ، لە حالپكدا شۆرش ھەموو سىستەمى كۆمەلايەتى - ئابوورى دەگۆرى و چىنى نوى و پىشكەوتوو بە دەسەلات دەگەپنى . بۇ بە ئەنجام گەپشتى ھەر شۆرشپك مەرجهكانى عەينى (بارودۇخى شۆرش) مەرجهكانى زەينى (بوونى رىكخراوى شۆرشكېر) پىويستە . شۆرشى ولاتپك لە قۇناخى يەكەم دا بەرھەمى مەرجهكانى عەينى

گەلانى ئىران ئەم راستپە دەسەلمپنى كە خۇراگرى بەھىزى ئەوان لە بەرانبەر ھىرشەكانى يەك لە دواى يەكى پەلاماردهرانى دواكەوتووى دەرەكى و ناوخۇيى وەك عەرەبەكانى ئىسلامى و بە تايبەت شىعە ، لە فىكرپەت و فەرھەنگى پىشكەوتوووانە سەرچاۋەى گرتوۋە . لە سالى 57دا راپەرىنى خەلكى ئىران بوۋە ھۆى رووخانى رېژىمى پاشاپەتى بەلام شۆرش واتە ئىنقلاب سەرى نەگرت . لەو كاتەدا خەلك بۇ پىكپىنپانى ئالووگۆرى بنەپەتى ھاتنە سەرشەقامەكان و خۇپىشاندانى قەھر ئامىزبان ساز دەكرد بەلام بە ھۆى نەبوونى تەجرەوبەى رىكخراۋەكانى شۆرشكېر و خەباتكېرى ئەو كاتەدا كە تاكو سالى كۆتايى 56دا قورسايى خەباتيان بە سەر شانەكانى خۇيان رادەكپشا و ھەروھە نەبوونى تىكەپشتىنى كۆمەلانى خەلك ، خومەينى توانى بە رېنمايى راپىنەرانى دەرەكى و يارمەتى ھاوپەيمانانى ناوخۇيى خۇى رەوتى شۆرش بە لارى ببات . ژمارەى زىندانپانى سىياسى پاش رەستاخىزى سىياكەل تاكو سالى 57 و پىكپەتى ئەم زىندانپانە بە باشى نىشانى دەدات كە رەوتەكانى جگە لە فېدايى و موچاھىد ژەندە لە خەبات بە دژى حكومەتى دىكتاتورى شا بەشداريان كرددوۋە . مەبەستى باسى ئىمە ھەر لە سەرناۋە ديارە و پىويستە ھەروا كە دەبى بزائىن شۆرش چپە باشتەر واپە بزائىن دژى شۆرش چپە و فەرق و جىاۋازى لە گەل دواكەوتووى و دژى گەلى پىش چپە . ئەو كات بە لەبەرچاۋگرتنى ئەم پىوانە ئەساسپە دەتوانىن سنورى ھەلسووران و چالاكى خۇمان لە رەوتى راپەرىنى گشتى خەلك ديارى بكەين و بزائىن كە لە ھەر ھەنگاۋىكدا دەبى چۇن و بە چ شىوہپك پەردە بە خەباتى نارەزايى و خۇپىشاندانى قەھر ئامىز بدەين شۆرش ئالووگۆرپكى چۇنپەتى و بنەپەتى ، وەرگەرانپكى گەورە و ئەساسى لە ژيانى كۆمەلگاپە . ماناى

جۆر به خۇۋە گرتوۋە ، و ھەر چەند زۆر جار
 بە جېڭاي يەكتر بەكار دېن . بەلام لە
 ئەدەبىياتى مارکسىستى ماناكانيان لە
 گەل يەكتر فەرق و جياوازى ھەيە و
 ھەر كام لە ئەوان ناوھەرۆكىكى جياواز
 بەيان دەكەن . ھەروا كە دەزانين
 مارکسىستەكان لە ھەر شۆرش ،
 شۆرشى كۆمەلایەتى مەبەستیانەتى ،
 بەلام شۆرشى كۆمەلایەتى لە ناکاو
 روو نادات ، بەلكو شۆرش لەو جېڭايە
 كە گۆرانكارىكى كېنەئیە ، پېش
 لەۋەى كە ژېرخانى ئابوورى كۆمەلگا
 ۋەك نېشانەى خۇى ديارى بكات ،
 سەرخانى سىياسى واتە ھېزى كېنەى
 دزى شۆرش دەبى بختە بەر ھېرشى

مىژوۋى شۆرشەكانى كۆمەلایەتى ،
 نمونەكانى زۆرى لەم دەستە ھەيە .
 چ زۆر نمونانەى

ھەمىشە لە گەل شك و گۇمان و
 سستى تېكەلە . ھەلبەتە ئاوا
 ھەلوېستىكى

كە
 وردە
 بورژوازى و
 يان
 بورژوازى
 سەرەراى
 ئامانجەكان
 قازانجەكانى

سست ،
 خۇبەخۇ

خۇى . بۇيە كاتېك قسە لە دزى شۆرش دەكرى ،
 ۋەك ھەمىشە لە يەكەم جاردا رېشەى چىنايەتى و
 يان ۋەزەى چىنەكان لە بەرچاۋ نى يە ، بەلكو
 ھەلوېستېك لە بەرچاۋە كە چىنەكان بە نېسبەت
 شۆرش ۋەر دەگرن ، چونكە بە پروسەيەك كە
 شۆرش تېپەرى دەكات ، لە يەكەم ھەنگاۋدا
 بابەتېكى سەرخانى ، بابەتېكى سىياسىيە و چىنەكانى
 كۆمەلایەتى ئەگەرچى بە لە بەرچاۋگرتنى ۋەزەى
 چىنايەتى خۇيان لە بەرانبەر ھەر شۆرشىك
 ھەلوېست ۋەر دەگرن ، بەلام تا ئەو كاتەى كە
 شۆرش لە قۇناغى سىياسى بەرەو قۇناغى
 كۆمەلایەتى درېژەى نەبى ، لەوانەيە چىنەكان بە
 نېسبەت شۆرشى سىياسى ، ھەلوېستېك بە
 پېچەۋانەى قازانجەكانى چىنايەتى خۇيان ۋەرگرن ،
 لەوانەيە لە بەرانبەر شۆرشىك كە ۋەزەى
 كۆمەلایەتى ئەوان باش دەكات ، راۋەستن و لە
 گەل شۆرشىك كە لە كوتايى دا ئامانجەكانى ئەوان
 ۋە دى دىنى دزايەتى بكنە و لە گەل دوژمنى
 چىنايەتى خۇيان واتە دزى شۆرش و سەرخانى
 سىياسى كە كەوتوۋتە بەر ھېرش ، يەك بگرن .

چىنايەتى خۇى لە بەرانبەر ئەو شۆرشانەى
 راۋەستاۋن كە قازانجەكانى ئەوانى داين كردوۋە .
 چ زۆر نمونانەى كە وردە بورژوازى و بورژوازى لە
 گەل دوژمنى چىنايەتى خۇيان يەكيان گرتوۋە و بە
 شۆرشىك كە ئامانجەكانى چىنايەتى ئەوانى لە بەر
 گرتوۋە ، خيانەتبان كردوۋە . بۇ نمونە بە قسەى
 ماركس ، جووتياران سەرەراى ئەۋەى كە لە
 سەرکەۋتنى دزى شۆرش رولى حاشاھەلنەگر لە
 شۆرشى 1848ى فەرنسا بينين ، بەلام
 ھاۋپەيمانى سروۋشتى و رېبەرى خۇيان لە
 پرولېتارىي شارى دەدۆزنەۋە كە ئەركى
 روۋخاندنى سىستەمى بورژوازى لە ئەستۋى ئەۋە .
 وردە بورژوازى فەقىر بەلام تەنبا كاتېك
 قازانجەكانى خۇى لە سوسىيالىزم ۋەدى ھاتوو
 دەبينى و تەنبا كاتېك بە سوسىيالىزم پەيوەست
 دەبى كە رېڭايكى ترى نەبى . واتە كاتېك كە
 بورژوازى بە شېۋەيكى تەۋاو تېك شك بىت لە
 سوسىيالىزم پىشتىۋانى دەكات . تا ئەم كاتە
 يەكگرتنى لە گەل پرولېتارىا بۇ روۋخاندنى
 بورژوازى ھەرچەند لەوانەيە بەكردەۋە بىت بەلام

رېشەكەى لە ھەمان قازانجەكانى چىنايەتى ھەيە
 كە چىنەكان و تۇيژەكانى وردە بورژوا و بورژوا لە
 ۋەرگرتنى ھەلوېستى يەكجارى بە نېسبەت
 قازانجەكانى خۇيان بى بەش دەكات . ئەمە تەنبا
 چىنى كرىكارە كە ۋەك چىن ، ھەرگىز بە
 پېچەۋانەى قازانجەكانى چىنايەتى خۇى كە بە
 دروستى دا ھەمان ئەنجامى تاۋنەۋاۋى شۆرشى
 كۆمەلایەتە ، ھەنگاۋ ھەلناگرى ، و پېڭىرتىرەن و
 سەرەختىرەن ھېزى شۆرشى بەردەۋامە . لە
 خالىكدا بە پېچەۋانەى ئەو ، مىژوو پرە لە ترس و
 دلەراۋكە و سستى چىنەكان و تۇيژەكانى بورژوازى
 و وردە بورژوازى بە نېسبەت ئەو شۆرشانەى كە
 تەننەت قازانجەكانى ئەم چىنانەى داين دەكات .
 ۋەك نمونە ھەلوېستېك كە بورژوازى ئۇرۇپا لە
 شۆرشەكانى بورژوازى سالەكانى 1848 تاكو
 1850 ۋەرگرت ، ھەلوېستىكى دزى شۆرش لە
 بەرانبەر ئەو ئامانجانەى بوو كە جگە لە پەرەپېدان
 و سەقامگىر كردنى پەنۋەندىەكانى بورژوازى و
 جگە لە دروشمەكانى ئازادى ،

شۆرشگىرنى ! بەلام دواكەوتوو زۆر جار لە روانگەى چىنايەتى و بە لە بەرچاوغرتنى وەزەع و ئامانجەكانى چىنايەتى بە كار دىت . بۆ نمونە هېزىك لە بواری وەزەى چىنايەتى دواكەوتوو . بەلام لەوانەيە هېزى چالاكى شۆرش بىت . بۆ نمونە وردە بورژوازى لە سىستەمەكانى سەرمایەدارى پېشكەوتوو كە خاوەن ناوەرۆكىكى ئابوورى دواكەوتوو و هېچ ئالترناتىووىكى ئابوورى ناتوانى بۆ پەرەگرتنى گۆرانكارىەكان , لە سىستەمى سەرمایە دارى هەبى . بەلام لەوانەيە هەر ئەم وردە بورژوازيە لە رىزى شۆرش دا بىت . و يان بە پېچەوانە هەلۆيىستى دواكەوتوو ئەبىت . و يان ئەوەى كە خاوەن تايبەتمەندى ئابوورى پېشكەوتوو بىت , بەلام دواكەوتوو و دزى شۆرشگىرەنە كار بكات .

وەك بورژوازى ئۇرۇپا لە شۆرشەكانى 1848ى ئۇرۇپا , كە بە پېچەوانەى قازانجەكانى ئابوورى خوى دواكەوتوو كارى كرد و لە گەل دەرەبەگايەتى كۆن و رزىو بە دزى كۆمەلانى كرېكار و جووتيار ھاوپەيمان بوو و دواكەوتوووى دەرەبەگايەتیی لە ژېر زەبرى كوشندەى شۆرش رزگار كرد و مل كەچى دەسەلاتدارى سياسى ئەو بوو . دواكەوتوووى مانای رزىو بوونى سىستەمەكانى چىنايەتى و تايبەتمەندى گەندەل بوون و رېگر بوونى ئەوان بەيان دەكات و هەر كردهوويك بۆ پاراستن و مانەوى ئەم سىستەمانە و لە بەر بەرەكانى لە گەل هېزى پېشئازى شۆرش , بە شېوھىكى حەتمى نە تەنيا دزى شۆرشگىرەنە , بەلكو بە ووتەيكىتر دواكەوتوووانەيشە . داوكەوتوووى لە دەورانى ئېمە , واتە دەورانى كۆن و رزىو و گەندەلى سەرمایە دارى , خۇدى سەرمایە دارى و هېزى پشئوان و پارزەرى ئەو . كاتېك رېژىمى پاشايەتى ئېران رووخا ئالوگۆرى بەنرەتى رووى نەدا و تەنيا سەرخانى سياسى بە يەكېك لە دواكەوتوووترىن سىستەمەكانى

جووتياران و زەحمەتكېشان نيشانى نەدا بىت كە سوسىيالىزم بە قازانجى ئەوانە , هېچ كە نابنە هېزى بزويئەرى شۆرشى سوسىيالىستى , بەلكو لە گەلدا دزايەتېش دەكەن . بەلام, گەل و دزى گەل بە پېچەوانەى شۆرش و دزى شۆرش بە شېوھىكى ئەساسى چىنەكان و وەزەى چىنايەتى لە بەرچاو دەگرئ و گرېنگترىن تايبەتمەندى ئەو كە بە شېوھىكى گشتى لە لاينەن مائو تسە دون

**هەلۆيىستى چىنەكان و توپزەكانى كۆمەلایەتى نەك
لە سەر هەلۆيىستى ئەوان بە نىسبەت شۆرش ,
بەلكو لە سەر تايبەتمەندى و ناوەرۆكى گشتى
چىنايەتى ئەو هەلەدەسەنگىنى و هەر بۆيە نە تەنيا
لە ماركسىزم و پىوانەكانى ماركسىستى دوور
دەكەوى , بەلكو هەتا لە دزايەتى لە گەل ئەو دايە .**

(رىبەرى
شۆرشى ولاتى چىن)
تىئوريزە

كراوە ئەمەيە كە هەلۆيىستى چىنەكان و توپزەكانى كۆمەلایەتى نەك لە سەر هەلۆيىستى ئەوان بە نىسبەت شۆرش , بەلكو لە سەر تايبەتمەندى و ناوەرۆكى گشتى چىنايەتى ئەو هەلەدەسەنگىنى و هەر بۆيە نە تەنيا لە ماركسىزم و پىوانەكانى ماركسىستى دوور دەكەوى , بەلكو هەتا لە دزايەتى لە گەل ئەو دايە . ئاشكرایە كاتېك كە پىوانەى گەل و دزى گەل , پىوانەى رىزگرتنەكانى شۆرش و دزى شۆرش بىت , ئەو چىن و توپزەكانى كە لە بواری مېژوووى قازانجەكانىيان لە گەل شۆرش دايە , هەتا ئەگەر بە شۆرش خيانەت بکەن , و لە گەل دزى شۆرش ھاوپەيمان و يان يەكگرتوو بن , لە بەر ئەوەى كە بە پى ئەم پىوانە و ئەم شېوھە هەلۆيىستە , تاروېووى چىنايەتى ئەوان لە گەل قازانجەكانى شۆرش گرئ دراوە , هەميشە و تاكو ئاخردا لە هەر هەل و مەرجېك و لە هەر هەلۆيىستېك لە رىزى شۆرش دان و

بورژوازى دروست لەو كاتەى كە هېزى بزويئەرى شۆرشى كىنەيى خەرىك بوو تاكو بنىاتى دەرەبەگايەتى كۆن و رزىو برووخىنى و پەيوەندىەكانى بورژوازى جى نشىنى ئەو بكات , لە گەل دوزمنى چىنايەتى مېژوووى خوى واتە ئەشراف , دەرەبەگ و خاوەن زەويەكانى لاينەنگرى حكومەتى پاشايەتى بە دزى ئەم شۆرشە يەكى گرت و بوو هېزىكى دزى شۆرش . وردە

بورژوازى و جووتيارانىش لەم شۆرشانەدا شتېك كەمتر لە بورژوازى نەكردوون و لە هەندېك جارېش بوونەتە خاوەن تايبەتمەندى دزى شۆرش . وەك نمونە كردهوى وردە بورژوازى لە يەكگرتن لە گەل بورژوازى بۆ سەركوتى پرولىتارىاي پاریس لە سالى 1848 دەتوانىن ناوى لى ببەين . لە ئىرانېش ئېمە شاهىدى زۆر نمونە لەم بوارە داين . چ لە دەورانى مەشرووتەخوازى , چ لە راپەرينەكانى بەرلأوى تاران و شارەكانى تر , بورژوازى و وردە بورژوازى لە كاتەكانى جياوازى مېژوووى دا , لە بەرانبەر شۆرش راولەستان و هەلۆيىستى دزى شۆرشىيان وەرگرتوو . لە شۆرشى سوسىيالىستېش ئېمە شاهىدى ترس و دلەراوكەى توپزەكانى وردە بورژوازى و زەحمەتكېشانى كۆمەلگايىن . چ زۆر نمونەى كە جووتياران و يان وردە بورژوازى زەحمەتكېش , ئەگەرچى بە سەركەوتنى شۆرشى سوسىيالىستى قازانجەكانىيان داين دەكرئ , بەلام تا ئەو كاتەى كە شۆرشى سياسى بە ئەنجام نەگەيشە بىت , تا ئەو كاتەى چىنى كرېكار دەسەلاتى سياسى بە دەستەو نەگرتە بىت و تا ئەو كاتەى كە گۆرانكارىەكانى ئابوورى بە

سهرخانی سیاسی واته دیکتاتوری مهزهبی له سهر
 ئهساسی ئهسلی کۆنهپههستانه‌ی وه‌لایه‌تی فهقیح
 خۆی گۆری . له جێ به جێ بوونی خێرای
 دهسه‌لاتدا له مه‌ودای ته‌نها چهند روژیکدا
 سیستهمی حکومه‌تی پێشوو به بێ له ناوچوونی
 ماشینی سه‌رکوتی ده‌وله‌تی و دام و ده‌زگای
 بورووکراسی درایه ده‌ستی توێژیکی دواکه‌وتوو
 مه‌زه‌ه‌بی به رێبه‌ری خومه‌ینی . ئه‌ویش وه‌ک
 نوێنه‌ری بورژوازی بازار له جه‌ریانی سات و سه‌ودا
 له گه‌ل ئیمپریالیزمی ئه‌مریکادا توانی سه‌رنج و
 متمانه‌ی ئه‌مریکا و روژئاوا به‌ره‌و لای خۆی
 رابکێشێ . بۆیه له به‌ر خاتری زه‌مانه‌ت و متمانه‌ی
 پشتیوانانی ئیمپریالیستی خۆی ، قبولی کرد تا‌کو
 پێکه‌ینی ده‌وله‌تی داهاتوو واته ده‌وله‌تی بازرگان
 بدانه ئه‌ستووی با‌لی بورژوازی لیبرال . به‌لام
 خومه‌ینی رێبه‌ری بزووتنه‌وه‌ی خه‌لکی نه‌دایه
 ده‌ستی ده‌وله‌تی بازرگان و بۆیه بورژوازی لیبرال له
 به‌رانبه‌ر بازار ده‌سه‌لات و هێزی نه‌بوو .
 نه‌اده‌کانی ده‌سه‌لات و هێزی بورژوازی بازار به
 رێبه‌ری خومه‌ینی کولان و شه‌قامه‌کان تا‌کو
 کومپه‌ته‌کان و مزگه‌وته‌کان و ته‌کیه‌کان و
 ناوه‌نده‌کانی تری مه‌زه‌ه‌بی بوون و لهم گه‌یوداره‌دا
 بوو که خومه‌ینی و با‌لی بازار بۆ به‌هێزتر کردنی
 خۆی له به‌رانبه‌ر با‌لی لیبرال له به‌رانبه‌ر ئه‌رتشی
 دژی گه‌لی باسکی چه‌کداری خۆی واته سوپای
 پاسدارانی دامه‌زراند و نه‌فراتی خۆی وه‌ک
 کاربه‌ده‌ستانی شوورای ئینقلاب له سه‌ره‌وه‌ی
 هه‌رمی ده‌وله‌تی لیبراله‌کان له سه‌ر کار دانا .
 کاتی‌ک خومه‌ینی ده‌سه‌لاتی به ده‌سته‌وه گرت
 نه‌یده‌توانی به بێ به‌شداری و یارمه‌تی با‌لی
 بورژوازی لیبرال درێژه به ده‌سه‌لاتی دیکتاتوری
 مه‌زه‌ه‌بی خۆی بدات له به‌ر ئه‌وه‌ی که
 به‌ریه‌به‌ران و مو‌دی‌رانی کارامه‌ی رێژی‌می پێشوو
 و دام و ده‌زگای بوروکراسی له گه‌ل با‌لی بورژوازی
 لیبرال بوون و سه‌ره‌رای ئه‌مه‌یش له گۆره‌پانی
 ته‌کنو‌لۆژی و سه‌رمایه‌ی ئه‌م با‌له له ده‌ورانه‌دا
 به‌رینیکی زۆری به‌خۆوه گرتبوو . سه‌نه‌ته‌کان و
 بانکه‌کان و شرکه‌ته‌کانی گه‌وره‌ی په‌یمانکاری و
 کومپانیایانی به‌ریه‌به‌ری پروژه‌کانی گه‌وره‌ی
 ئاوه‌دانکردنه‌وه و نوێنه‌رانی پلانی‌خه‌وه‌یه‌کان له ژێر

سه‌يته‌ره‌ی ئه‌م
 با‌له واته بورژوازی
 لیبرال بوون .
 هه‌له‌به‌ت بورژوازی
 لیبرال ته‌یفیکی به‌ربلا‌و
 بوون له ر‌ه‌وته‌کانی
 مه‌زه‌ه‌بی و لائیک که

مه‌هدی بازرگان و نه‌ه‌زه‌تی
 ئازادی
 ر‌یبه‌ریان ده‌کرد . ده‌سپیکردنی شه‌ری
 دواکه‌وتووانه‌ی نیوان ئی‌ران و عی‌راق ده‌سه‌لاتی
 زیاتری دایه با‌لی بازار تا‌کو یاسا‌کانی ئابووری به
 قازانجی خۆی و به‌ زیانی با‌لی لیبرال داسه‌پینێ و
 گه‌شه‌کردن و په‌ره‌ساندنی سه‌نه‌ت و بازرگانی
 وا به‌ریه‌و به‌بات که زیان نه‌گه‌ینیه‌ته قازانج و
 به‌رژه‌وه‌ندی بازاریه‌کان .
 په‌یدا بوونی دووبه‌ره‌کی و دژایه‌تی له ریزی
 ده‌سه‌لات به‌ شیوه‌یکی به‌رده‌وام و هه‌میشه‌یی له
 تابه‌ته‌نده‌یه‌کانی ر‌یژی‌می کۆماری ئیسلامی له
 مه‌ودای پتر له سێ ده‌یه حاکمه‌تی ئه‌وه .
 به‌رده‌وام بوونی ئه‌م دیاردیه‌یه ره‌نگدانه‌وه‌ی ئه‌و
 دژایه‌تیانه‌یه که کۆمه‌لگا رووبه‌روویه‌تی . هه‌ره‌ جار
 که دژایه‌تی‌یه‌کانی ناوخۆی حاکمه‌یت تووندتر
 ده‌بینه‌وه و هه‌ره‌ جار که دژایه‌تی‌یه‌ک ده‌بینه‌وه هۆی به
 وجود هاتنی دژایه‌تی‌یه‌کی دیکه ، ریشه‌ی هه‌موو
 نا‌کۆکیه‌کان و دژایه‌تی‌یه‌کانی ناوخۆی ده‌سه‌لات که
 ر‌یژی‌می گه‌یاندووته سه‌راولێژی‌کی رووخان له
 قه‌یرانی ئابووری _ کۆمه‌لایه‌تی کۆمه‌لگا
 سه‌رچاوه‌ی گرتووه . قه‌یرانی‌ک که کۆماری
 ئیسلامی به‌ پێ سرووشتی ناهه‌مگون و دژ به‌یه‌کی
 خۆی نه‌ ته‌نیا ناتوانێ چاره‌سه‌ری بکات به‌ل‌کو
 په‌ره‌یشی پێ ئه‌دات . به‌ دوا‌ی پاشه‌کشه‌ی
 ده‌وله‌تی بازرگان و ده‌وله‌تی کاتی ئه‌و کاته دیسان
 و به‌ شیوه‌یکی دیکه دژایه‌تی‌یه‌کان سه‌ری هه‌له‌دایه‌وه
 و تیکه‌لچوونی به‌نی سه‌در و حیزبی جمهوری
 ئیسلامی به‌ ر‌یبه‌ری به‌هه‌شتی مه‌حوه‌ر و
 چه‌مسه‌ری دژایه‌تی‌یه‌کانی ناوخۆی حاکمه‌یت بوون .
 بورژوازی لیبرال له به‌رانبه‌ر بازار و به‌ یومنی
 ده‌س پیکردنی شه‌ر و کۆبوونی سه‌رمایه‌کان له
 به‌شی سه‌نه‌تی نیزامی و له‌ خه‌زمه‌تی با‌لی بازاردا
 چاره‌یکی تری نه‌بوو جگه له ته‌مکین له به‌رانبه‌ر

وه‌لی
 فهقیح و
 با‌لی بازار که
 کۆمه‌لایه‌تی زۆر له
 کۆمه‌لانی کوپر و چاو
 به‌سه‌راوی گوند نشین که
 تازه له لادیه‌کان به‌ره‌و
 شه‌ره‌کان به‌رێ که‌وتبوون و یان لومپه‌نه‌کانی
 ناو شه‌ره‌کان که هه‌موویان له دام و ده‌زگای
 سه‌رکوت و قه‌داره به‌ندی ر‌یژیم وه‌ک کومپه‌ته‌کان
 و سوپا و به‌سیجی ته‌حتی ئه‌مری وه‌لی فهقیحی
 موسلمین کۆ بوونه‌وه . قه‌یرانی ئابووری له مه‌ودای
 شه‌ر بووه هۆی ئه‌وه‌ی که لیبراله‌کان له پشت
 ته‌رحی ئابووری موسه‌وی بۆ به‌ربه‌ره‌کانی له گه‌ل
 بازار که قازانجه‌کانی زۆر که‌لانی بازرگانیان
 ده‌کرده‌ گه‌یرفانی خۆیان خۆیان ر‌یک بخه‌ن و بۆیه
 سه‌ره‌رای ناره‌زایی خامنه‌یی وه‌ک سه‌روک کۆماری
 ئه‌وکاته به‌رانبه‌ر ته‌رحه‌کانی موسه‌وی خومه‌ینی
 وه‌ک ئالقه‌ی ئاشتی له نیوان با‌له‌کان لایه‌نی
 موسه‌وی و ته‌رحه‌که‌ی گرت و ده‌ستی ر‌ه‌دی دا‌یه
 سینه‌ی خامنه‌یی . ته‌واو بوونی شه‌ر ده‌رفه‌تیگی
 باش بوو تا‌کو با‌لی لیبرال له هه‌لومه‌رجی زۆر
 ناله‌باری ئابووری و سیاسی ولات به‌ قازانجی خۆی
 که‌لک وه‌ر بگ‌رێ و سوور بی‌ت له سه‌ر به‌ ده‌ست
 هینانی ئیمتیازه‌کانی ئابووری و به‌شداربوون له
 بازرگانی کردن له گه‌ل پلانی‌خه‌وه‌یه‌کانی روژئاوا .
 له‌م نیوانه‌دا دووبه‌ره‌کی و دژایه‌تی نیوان با‌له‌کان
 روژ له دوا‌ی روژ په‌ره‌ی ئه‌ستاند و تاکتیکه‌کانی هر
 با‌لیک بۆ رووبه‌روو بوونه‌وه له گه‌ل دژایه‌تی‌یه‌کانی
 ناوخۆی کۆمه‌لگا و بزووتنه‌وه‌ی ناره‌زایی کۆمه‌لانی
 خه‌لک ده‌گۆری . و له هه‌مان کاتدا دژایه‌تی له
 نیوان دام و ده‌زگای بوروکراتیک و نیزامی
 حاکمه‌یتیش که تا کاتی زیندوو

بوونی خومهینی له ژیر چهتری وهدتهی کهلهمی ریبهر کؤبوونهوه به مردنی خومهینی سهری هه‌لدا . و له ژیر ناوه‌کانی ریفورم خوازانی دووی جۆزهردانی به ریبهری خاتهمی و ههروه‌ها بزاقی سهوز به ریبهری موسهوی و کهروبی و له حهره‌که‌تی په‌گرتوو و یان هاو سوو له گه‌ل ره‌وته‌کانی تری ریفورم خوازی ناوخۆ و دهره‌وهی حکومت چ له ناوخۆی ولات و چ له دهره‌وهی ولات له ههول و ته‌قلان تاکو بالی سه‌رمایه‌داری بوروکرات بهو قه‌ناعه‌ته بگه‌ین تاکو جینگایکی هه‌رچند بچووک له حاکمیه‌ت به‌وان بسپین .

ره‌وتی په‌ره‌ساندن و گه‌شه کردنی نا‌ئاسایی و غه‌یری مه‌وزونی بورژوازی ئیران بووته هۆی تیگدانی هاوسه‌نگی نیوان هیز و دسه‌لاتی باله‌کان . بهو راده‌یه که سه‌پته‌ره‌ی باله‌کانی بازار و لیبرال به سه‌ر سه‌روه‌ت و سامانی سه‌روه‌شتی ولات زۆر زۆر لاواز بووته‌وه و به هه‌مان راده‌یه دژایه‌تیه‌کانیان تووندتر بووته‌وه . هیژیک که تا دوینی و تاکو ئەم چهند سه‌له‌ی دوایی دا ته‌نیا رۆلی ئیجرائی هه‌بوو و به ئەم‌ری ریبهر و له ژیر چاوه‌دیری هه‌ر دوو بالی به‌شدار له دسه‌لات و حاکمیه‌تدا خه‌ریکی سه‌رکوت کردنی خه‌لک بوو ، ئیستا که به له ناو ده‌ست گرتنی به‌شه‌کانی ئەساسی ئابووری ولات و هه‌موو ئامرازه‌کانی زور و سه‌رکوت له بیری شیوازه‌کانی نوێ دابه‌شکردنی سه‌روه‌ت و سامانی ولاته . و بازاریش له به‌ر ئەوه‌ی که شه‌به‌که‌ی دابه‌شکردن و کۆکردنه‌وه‌ی له ده‌ستدایه و به نیه‌سه‌ت بورژوازی

لیبرال که‌متر زه‌بری لیکه‌وتوو ، بۆیه هیشتا له بیری سازش و ریکه‌وتنه له گه‌ل بورژوازی بوروکرات و نیه‌زمیه‌کان تا شه‌ر له گه‌لیاندا .

بالی بورژوازی بوروکرات به ریبهرایه‌تی ئەحمه‌دی نه‌ژاد ئیستا که دسه‌لاتی سیاسی و ئابووری به ده‌سته‌وه‌یه و ناوه‌ندی سه‌ره‌کی بورژوازی ئیران ده‌ژمێردی . به پیچه‌وانه‌ی سیسته‌می بورژوازی کلاسیک که سه‌ره‌هلدانی ئەو له ئورویا بووه هۆی به وجود هاتنی ئالوگۆره‌کانی پۆزیتیو و پیشکه‌وتووانه له ناوخۆی کۆمه‌لگادا، له ئیراندا ئەم باله‌ی بورژوازی به‌ره‌مه‌ی سیسته‌می دیکتاتوری و خه‌فه‌قان و کودیتایه . ئەگه‌ر له ئورویا پتر له سه‌د سالی خایاند تاکو بورژوازی ناوه‌روکی دواکه‌وتوو‌ناهی خۆی ده‌ربخات و ئەگه‌ر له ئورویا سه‌ره‌هلدانی بورژوازی موژده‌به‌خشی پیشکه‌وتن و عه‌دالته‌ت بوو ، له ولاتی ئیبه‌ ديارده‌ی بورژوازی به مانای گه‌شه کردنی ئابووری و رۆلی پیشکه‌وتنه‌خوازنه نه‌بووه . ئەو قه‌یرانه‌ی که کاته‌کانی تابه‌ت تووشی جیهانی سه‌رمایه‌داری بووه ، به شیوه‌یکی ئیجابی رینگای ده‌ربازبوونی خۆی له ناردنی سه‌رمایه و به‌زکردنی نرخه‌ نه‌وت ده‌دۆزیه‌وه . سه‌رمایه‌داری له ولاتی ئیبه‌دا له سه‌ر به‌ستری ئاوا هه‌لومه‌رچیکدا له لایهن ریژیمه‌کانی دیکتاتوری ره‌زا شا و محمه‌د ره‌زا شا سه‌ری هه‌لدا . قورسای پیکه‌اتی ئابووری ئەم جۆره سه‌رمایه‌داریه به شیوه‌یکی گشتی له به‌شی ده‌وله‌تی کۆبووته‌وه و رینگا له هه‌رچه‌شنه گۆراتکاریکی لیبرالی ده‌گرت . له‌م شیوه

سیسته‌مانه دامه‌زراندنی کارخانه‌کان و ناوه‌نده‌کانی به‌ره‌مه‌ هینان په‌یوه‌ندی هه‌یه به پیوستیه‌کانی بازاری جیهانی و کاربه‌ده‌ستانی حکومت هه‌موو توانایه‌کانی خۆیان به کار دین بۆ زیاتر کردنی سه‌روه‌ت و سامان و سه‌رمایه‌ی خۆیان و تالانی هه‌رچی زیاتری سه‌رچاوه سه‌روه‌شتیه‌کانی ولات . گه‌شه کردنی بورژوازی بوروکراتیک ده‌گه‌رێته‌وه بۆ ده‌ورانی حکومتی شای پێشوو و به هۆی داها‌تی زۆری نه‌وت گۆراتکاری له په‌یوه‌ندیه‌کانی بورژوازی ئیران پیک هات که به‌شیکی هه‌ره زۆر له داها‌تی نه‌وتی بووه نسیبی ئەفرا‌دی ده‌رباری و نیه‌زمیه‌کان و ده‌لاله‌کانی ده‌ربار . له‌م گیروداره‌دا کارمه‌ندیکی ساده و یان بزنی فرۆشیک ده‌توانی به هۆی ئەوه‌ی که جینگای متمانه‌یه بۆ ده‌ربار بیه‌سه‌ه‌م داری بانک و یان کارخانه‌دار و ... و ئاوا و به‌م شیوه‌یه ئیمپراتوری مالی ریشه‌کانی خۆی بلاو ده‌کاته‌وه و ده‌ست به سه‌ر هه‌موو په‌یوه‌ندیه‌کانی ئابووری و سیاسی ولات داده‌گرێ . له هه‌لومه‌رچی ئیستادا ته‌مای ده‌س به سه‌رداگرتنی سه‌روه‌ت و سامانی ولات و بازرگانی پر له قازانج ئاوا له لیو و له‌وچه‌ی هه‌موو باله‌کانی بورژوازی ئیرانی وه‌رێ خستوو و بۆ له ناو بردن و یان له مه‌یدان به ده‌رخستنی ره‌قیب هه‌موو توانای خۆیان وه‌گه‌ر ده‌خه‌ن .

بورژوازی بوروکراتیک ئیستا که هه‌موو دسه‌لاتی له ناو ده‌ستی خۆی گرتوو و باله‌کانی تر جگه له ناو چوون و یان خۆ به ده‌سته‌وه دان و ته‌سلیم و کورنش بردن له برانه‌ر بالی ده‌سه‌لاتداری

ئەمىرو رىزى دژى شۆرش خۇى بۆ بەرپەركانى لە گەل شۆرش لە ژيەر ناوى پلاتفورم و بەرنامەكانى جۆرپەجۆر نامادە كردهوه لەم ھەل و مەرچە دا ، يەكەم نامانجى ئيمە ، رووخاندنى كۆمارى ئيسلامى ، دامەزراندنى كۆمەلگايكى ديموكراتيك بە سەر ويرانەكانى سەركوت و خەفەخانى كۆمارى ئيسلامى و بە پالپشتى ئيرادەى يەكگرتووى كۆمەلانى خەلك لە ئورگانەكانى دەسەلاتى خويان واتە شووراكانە .

نيزامى
ھيچ
چارەيكى

پەيوەندىەكانى سياسى ، ئابوورى - كۆمەلایەتى - فەرھەنگى داسەپاو بە سەر كۆمەلگا كە سەرچاوە گرتوو لە سىستەمى كۆن و رزىوى داسەپاو ، يەك دەگرەنەو . ولاتى ئيمە لە دژوارترين دەوارنى رەشى حكومەتى كۆمارى ئيسلامى ، جوولانەوہەكانى زۆر و يەك بە دواى يەكى بە خۇبەوہ بينوہ . بەلام تايبەتمەندى بزووتنەوہى نارەزايى كە ئەمىرۆ نيشانەكانى دەرکەوتووہ ، لە بەردەوامى ئەوہ . بزووتنەوہكانى پيشوو سەرەراى گەرە بوونى سەرى ھەلدەدا و سەركوت دەكرا . بەلام نارەزايەتپەكانى ئەمىرۆ كە لە ھەر شوپىنگى ولانمان شاھيدى گەشە كردنى ئەوانين ، بەردەوامن ، دووھەم ئەمەى كە يەك داخووزى وەك نامانجى خۇى ديارى كردوون ، خواستى رووخاندنى كۆمارى ئيسلامى . ئەم داخووزيە يەكەم دروشمى خۇپپيشانەرانە . ئەم دوو تايبەتمەندىە خەبەر لە گۆرانكارىك لە ھەل و مەرچى ئەمىرۆى كۆمەلگاي ئيمە دەدات . ئەمەى كە روونە ، سەرھەلدانى بزووتنەوہكانى ئيستا نەك رووداويكى لە ناکاو ، بەلكو سەرچاوە گرتوو لە ھەل و مەرچەكانى ژيانى كۆمەلانى خەلكى ولاتى ئيمەيە . ئەمەى كە ئاشكرايە بارودۇخى ولاتى ئيمە ، چ لە بوارى ئابوورى و چ لە بوارى سياسى گۆرانكارى تازە لە داويىنى خۇى پەرورەدە دەكات . ھەژارى ئابوورى ، راولەستانى بەرھەم ھيئانەكان ، گرانى لە رادە بە دەر ، بيكارى و برسپەتى ، ھەر رۆژ ھەرشە لە ژيانى كۆمەلانى خەلك دەكات و پەرەدەستينى . ھيچ كەسپك ئيستا ناتوانى ئەم ھەموو ھەژارى و چارە رەشپە تەحمول بكات . بەلام روونە كە ھەژارى و گرانى و بيكارى و برسپەتى ھەرچەندە كە ھۆكارى بزوپنەرى كۆمەلانى خەلك ييت ، بە بئ بوونى مەرچەكانى پيوست بۆ گۆرانكارى ، ناتوانى راپەرىنى گشتى پيەك بيئى . رەنگدانەوہى بارودۇخى ئالۆزى ئابوورى يان روون تر بلين ، نكەتى ئابوورى ئيستا ، ھەل و مەرچى خراپى سياسى و قەيرانى بئ چارەسەرى ئيستا يە كە پيوستى گۆرانكارى ھەتمى كردووہ . ئەم راستپە ماوہپكە كە سەرکردەكانى كۆمارى ئيسلاميش ناسارنەوہ .

ئايدولوزيەك و سياسى شيخ فەزلولا نورى و بروجدردى بوو لە دژايەتى كردن لە گەل ھيزە پيشكەوتنخووزەكانى كۆمەلگادا . ھەر بۆيە رەوتى سەوز و شەخسى موسەوى و كەرووبى بە جيگاي ئەوہى كە راستپەكانى پشنتى پەردە لە لاي خەلكى نارازى كولان و شەقامەكان ئاشكرا بكەن بۆ دژايەتى كردن لە گەل ھەرە چەشنە ئالوگۆرپكى بنەرەتى و ھەرورەھا ھيزە پيشكەوتنخووزەكان بە دواى سازش و ودەست ھيئانى ئيمتيازپكى ھەر چەند بچوون . لە ھەلومەرجى ئيستا ئەو گۆمانانەى كە بووہ ھۆى سەركار ھاتنى كۆمارى ئيسلامى لە ناو چووہ و يان زۆر لاواز بوونەتەوہ . نيشانەكانى بزووتنەوہپكى سەرانسەرى و ھەموو لايەنەى كۆمەلایەتى ئاشكرا دەبئ . پاش تپپەر بوونى پتر لە 30 سال لە راپەرىنى رپپەندانى 57 و ھەوراز و نشپوى زۆر ، ئيستا نيشانەكانى گۆرانكارپكى تازە لە بزووتنەوہى كۆمەلانى خەلك پەيدا بووہ . لە مانگرتن و خۇپپيشاندنەكانى كرپكاران و زەحمەتكيشانى كۆمەلگا تاكو پەرەساندى بزووتنەوہى خويناكارانى زانكۆھەكان و قوتايپانى ئيران و كردهوہى كينەيى و تووندوتپژى شۆرشگيرانە و سەربەخۆ نيشانەكانى ئەم گۆرانكارپە تازەيە كە لە رەوتى بەرەو پيشى خۇى دەپپتە ھۆى تيگەپشتنى ئەساسى و بەرانبەرى توپزەكانى جۆرپەجۆرى نارازى كۆمەلگا لە داخووزيەكانى يەكتر كە لە كۆتايى دا لە خالى ھاوبەش واتە پيوستى گۆرىنى

تريان نەماوہ لە بەر ئەوہى كە ئەوان چ بازار و چ ليبرالەكان لە بەر ترسى لە ناو چوونى نيوہ بەرژەوہەندى و قازانجى ئابوورى و چينايەتى خۇيان حازر بە ريسك كردن نين و پپيان باشتر وايە خۇيان لە تووند و تى!ژى كردن لە بەرانبەر بالى رەقيب پپاريزن و سيبەرى مەترسپدارى شۆرشى كۆمەلایەتى كۆمەلانى چەوساوہى خەلكى ئيران لە سەر خۇيان دوور كەنەوہ . بۆيە بانگەوازى ئاشتى و سازش سەر دەدەن . بئ گۆمان مردنى مونتەزرى لە ئاوا ھەلومەرجيكددا بووہتە ھۆى تووندتر بوونى دژايەتپەكان . مونتەزرى يەكپك لە دامەزرپنەران كۆمارى ئيسلامى و داھيپنەرى وەلايەتى فەقيح بوو . ئەو پتر لە دوو دەيە وەك پشنتيوانى بالى ريفورم خووزى ليبرال دەژمپردرا . ھەر مونتەزرى بوو كە وەك پردى پەيوەندى لە نيوان خومەينى و ساواكى شا كارى دەكرد تاكو لە جەريانى سالەكانى راپەرىنى كۆمەلانى خەلك لەى سالەكانى 56 و 57 دا بپپتە ئالغەى سازش لە نيوان بورژوازى كەمپرادور و بورژوازى سونەتى بە ريبەرى خومەينى . پاش راپەرىنى 57 و سەركار ھاتنى خومەينى مونتەزرى وەك داھيپنەرى ئەسلى وەلايەتى فەقيح رۆلى بەرچاوى ھەبوو لە دارشتنى ياساى دژى كرپكارى و دژى گەلى كۆمارى ئيسلامى و بۆيە وەك جيگر و يان باشتر بلين وەليعەدى خومەينى لە لايەن مەجليسى خوېرەكانى ريبەرى ھەلبژپردرا . رۆلى مونتەزرى لە سەقامگير بوونى كۆمارى ئيسلامى

چيتر ماناي (بهرزه و هندی) خوی له دهست دایه . لهم ههل و مهرجهدا بزووتنه و هکانی نارهایی ئالقهکانی دهسهلاتی رهشی کوماری ئیسلامی سست کردوو و به دانی دروشمی رووخاندنی سیستم ، راستهوخو کوماری ئیسلامی کردوو ته ئامانجی خوی . بیگومان بزووتنه و هی خه لکی چاره نووسی کوماری ئیسلامی ، دیاری دهکات . کردوه و هکانی سه رکدهکانی ریژیم بو گورانکاری ناوخوی و پشتیوانی بورزوازی ئیران و سه رمایه داری جیهانی له خیرا کردنی ئه م گورانکاریانه ناتوانی ریگایک بو بهر بهرکانی له گه ل بزووتنه و هی خه لکی بیب و ئه م بزووتنه و هی له ئاکام دا ده گورینه بزووتنه و هی رووخینه ری سیستم له ته و اهوتی ئه و . بزووتنه و هکانی نارهایی ئیستا ، به شیوه یکی هتمی و به په رساندنی بارودوخی ئیستای داسه پاو به سه ر ولاتی ئیمه ، پوتانسیلی گورین به بزووتنه و هی گشتی هیه . چونکه هیچ هوکاریکی تر جگه له گورانکاری له بارودوخی ژبانی کومه لانی وه زال هاتوو ناتوانی ئه وان له په ره پیدانی خه بات بو له ناو بردنی هو ی چاره ره شی و هه ژاریان راگرئ به له بهر چاوگرتنی ئه م راستیه یه که بابه تی ئه ساسی هه ر شو رشیک ، واته ریزهکانی چینایه تی دیاریکراو له دیمه نی په ره ساندنی ، و گه شه کردنی خه باتی کومه لانی خه لک بو به هیز کردنی جوولانه و هی ئه وان ، یان راههستان له بهرانبه ر ئه و ، نهک ته نیا زهخت هیبان و سه رکوت ، به لکو له ریگای پووچهل کردنی بزووتنه و هی خه لکی له ناوه روکی راسته قینه یی ئه و به هیوادار کردنیان به شتهکانی خه یالی باس ده کرئ و ئه رکی راسته قینه نهک به یئ ئیدیعی هه ر هیژیک ئاشکرا دهکات . ئه مرؤ ریزی دزی شو رش خوی بو بهر بهرکانی له گه ل شو رش له ژیر ناوی پلانفورم و بهرنامهکانی جو ربه جو ر ئاماده کردوو .

لهم ههل و مهرجه دا ، یه که م ئامانجی ئیمه ، رووخاندنی کوماری ئیسلامی ، دامه زاندنی کومه لگایکی دیموکراتیک به سه ر ویرانهکانی سه رکوت و خه فه خانی کوماری ئیسلامی و به پالیشتی ئیراده ی یه کگرتوو کومه لانی خه لک له ئورگانهکانی دهسهلاتی خو یان واته شووراکانه .

مه‌رگ ، بچووکتین دیاری ئیمه بو سه‌رکهوتنی خه‌لکه . هه‌ر مه‌رگیك په‌نچه‌ره‌یه‌که که به سه‌ر نکبه‌ت و تاریکی داده‌خرئ .

29 رێبه‌ندانى ساى

1352 ى هه‌تاوى دلى پر له عه‌شق و وه‌فای خسره و گولسورخى و هاوخه‌باتگىرى ئه‌و كه‌رامه‌توللا دانه‌شيان بووه ئامانجى گولله‌كانى ئينسان كوژانى ريژيمى شا . شا وه‌ك هه‌موو ديكتاتور هه‌ركانى تر پى وا بوو كه به كوشتنى خاوه‌ن بيران و خه‌باتگىرانى ريگاي ئازادى و به‌راهه‌رى ،

ده‌رده‌كانى دهسه‌لاتى تگريسى ده‌رمان ده‌بى . ديفاعى ئازايانه‌ى خسره و گولسورخى و كه‌رامه‌توللا دانه‌شيان و هاوريانيه‌ترى ئه‌وان له بيدادگاكانى به‌رواله‌تى شا و پاشان ئيعدامى ئه‌وان ، سه‌ره‌راى خه‌ميك كه خسته ناو دل و گيانى عاشقانى ئازادى و فرميسكى زورى به دوور له چاوه‌كانى به‌كريگيراوانى ساواك ، له چاوانى مروقه‌كانى به شه‌ره‌ف و عاشق وه‌رئ خست ، خوى به خوى بووه بريسه‌كه‌يه‌ك به سه‌ر ناگرى شه‌راهه له ناو دلى هه‌زاران و مليونه‌ها مروقى ئيرانى كه له خه‌فه‌خانى ره‌شى ئه‌و سالانه‌دا ئاره‌زوى هه‌ناسه‌كيشان له هه‌وايى خاويينيان بوو .

به‌لى ، هه‌روا كه خسره و گولسورخى خوى گوتى . . ده‌بى كه وه‌ك خه‌زه‌ر خرۆشان بين ، خه‌لك گوييان له هاوړئ گولسورخى راگرت و وه‌ك خه‌زه‌ر خرۆشين . روژى 29ى رېبه‌ندانى 1352 ى هه‌تاوى گولله‌باران كردنى گولسورخى و كه‌رامه‌توللا دانه‌شيان به‌راهه‌ره له گه‌ل فرينى تاكو سه‌ره‌وه‌ى ئاسمانى دووباره‌ى ئه‌وان و به‌ناوبانگ بوونيان . و هه‌رچار بيستنى ناوى ئه‌وان هيز و توانايى بو دل و قه‌لبى مروقه بوو ، بو عاشقانى ئازادى و به‌راهه‌رى بوو . ئه‌وان ئه‌شكه‌جگه‌گاكانى ريژيمى شايان سه‌ره‌ره‌زانه گرت و

بيدادگاكانى
نيزامى

شايان كرده سه‌نگه‌ريك
تاكو له پشته‌وه‌ى ئه‌و
به‌ره و سينگى
به‌كريگيراوانى دوژمنى گه‌ل
ته‌قه بكه‌ن .

وه‌صيه‌تنامه‌ى كه‌رامه‌توللا

دانه‌شيان

« خه‌لكى سته‌م ليكراوى ئيران هه‌ميشه زور له روله‌كانى گيان له سه‌ر ده‌ستى خوى له ريگاي خه‌بات له ده‌س داوه . ئه‌مه مه‌رجى هه‌ر خه‌بات و بزووتنه‌وه‌يه‌كه . له خو بريدوو ئيه‌كان ، گيان فيداكردنه‌كان ، و خوراگره‌يه‌كان پشتى دوژمن ده‌شكىنى . و ئه‌مه خاوترين خه‌ياله كه به‌رده‌وام روله‌كانى خه‌لك به هو‌ى هه‌ستايى شو رشگييرانه بكوژرين . بزووتنه‌وه‌ى هه‌لده‌ستيه‌وه ، هه‌موو لايه‌نه ده‌بيته‌وه و كريكاران ، جووتياران و تويزه‌كانى ژيرسته‌م ، خاوه‌ن ژباني نوئ و به‌خته‌وه‌ر ده‌بن . مه‌رگ ، بچووكتين دياري ئيمه بو سه‌رکهوتنى خه‌لكه . هه‌ر مه‌رگیك په‌نچه‌ره‌يه‌که که به سه‌ر نکبه‌ت و تاريخى داده‌خرئ . و هه‌ر مه‌رگیك په‌نچه‌ره‌يه‌کی له نه‌پييه‌كانه که به سه‌ر درؤ ، خراپه‌کارى ، هه‌ژارى و برسپه‌تى داده‌خرئ . و ئه‌و کاته په‌نچه‌ره‌يه‌ك ده‌کرپته‌وه که له‌ويدا رووناكى ژيان بيته ژووره‌وه . گيانى خومان به‌م رووناکيه‌ بده‌ين ، به‌م رووناکيه . »

« ياديان به‌ريز و ريگيان پر له ريبوار »

39 سال

په یکار له

پیناو نازادی

39 سال له مهبهر له رږځي 19 ی رېبه نندانی سالی 1349 ی هه تاوی نالی سووریک که له سیا که له بهرزه بوو ، هاواری نارازه یه تی کریکاران و زحمه تکیشان و خروشی رق و بیزاری شور شگیرانه ی کومه لانی زحمه تکیشی خه لک دژی دهسه لایک بوو که پاریزه ری یه کییک له دوا که وتووترین سیستمه کانی نابوری - سیاسی نهو سرده مه ده ژمیردرا . حکومتیک که به تیرور و خفه خان و به خولقاندنی کesh و هه وای ترس و توقاندن له نیوان خه لک ، به نه نجامدانی تووندترین شیوه کانی سهر کهوت له بهرانبهر بچوو کترین جوولانه وه کانی نارزه یه تی خه لکی ، تېده کوشا تا کو ناسایش و نه منیه تی داسه پاو وه ک خوی راگرئ و ئیرانی وه ک یه کییک له سه قامگیرترین و نه منترین نالقه کانی زنجیره ی ئیمپریالیزم بناسیئ . سیستمیک که به ردی بناغی سیاسی ته کانی نهو ، تووندتر کردنی چهوساندنه وه و تالانی کومه لانی کریکار و ره نجه دهری خه لک بو قازانجی سهرمایه داران و پاونخوازیه کانی ئیمپریالیستی و گوړینی ئیران به یه کییک له گرینگترین پیگه کانی سیاسی - نیزامی

دماه زرانی ریخراوی چریکه کانی فیدایی گه لی ئیرانیان راگه یاند . ئوپوراسیونی سیا که له که له دلی تاریکی زهمانه بلیسه کانی ناگری هه لگیرساند که هیشتا گه رما و تینی نهو ئیلهام به خشی خه باتگیرانی ریگی نازادی و سو سیالیزمه ، بهرهمی کرده وه ی هاوبه شی دوو گروپ له نهو خه باتگیرانه بوو که بو ساله های سال به دوا ی دوزینه وه ی ریگا خه لیک به مه بهستی دهرچوونی بزروتنه وه ی کومونستی و نازاد یخوازانه له بی دهره تانیه ک بوون که به هوی کesh و هه وای سهرکوت و خفه خان له لایکه وه و سازش و سات و سه ودا و بی کرده وه ئیه کانی نه حزب و ریخراوه کانی سیاسی له لایکی دیکه وه ، تووشی نهو بوو یه کییک له م گروپانه ، گروپی ناسراو به جهزنی - زهریغی و نه وه ی تر ناسراو به گروپی پویان - نه حمه دزاده بوو . ئوپوراسیونی چه کدارانه ی سیا که له بهرهمی ساله ها گفتوگو و گوړینه وه ی بیرورای نه م دوو گروپه بوو که بو یه کهمین جار له

ئیمپریالیزم له ناوچه ی رږځه لاتی ناوه راست و کهنداوی فارس ، پیک دهینا و له ناوا بارودوخیکی نابوری - کومه لایه تی و سیاسی هاوریانی ئیمه به لانی که می ئیمکاناتدا به حماسه ی سیا که له بزروتنه وه یه کیان بناغه دانا که چوه قولایی

ئوپوراسیونی سیا که له چون دهستی پیکرد ؟

ریزه کانی چینی کریکار و کومه لانی خه لک و تا کو ئیستا بهردا واه به دوا ی ساله ها هه ول و تیکوشانی ژماره یه ک شور شگیر و کومونیسیت له یه کییک له رږځه کانی ساردی زستانی سالی 1349 ی هه تاوی (1970 ی زائینی) واته 19 ی رېبه نندان ، گروپیک له فیدائینی گه ل به مه بهستی دهس پیکردنی خه باتی چه کدارانه له دارستانه کانی باکووری ئیران به هوی رووداویکی چاوه روان نه کراو ، به هیرش کردن بو سهر پاسگی ژاندارمه ری سیا که له

دامه‌زراند و غولام‌مەزا پەهلەوی (برای شا) وه‌ک چاوه‌دێر و هاوئاھەنگ کەری ئۆپۆراسیونی سەرکوتی شۆرشگیرانی سیاکەل ھاتە مەیدان . بەم شێوەیە ھەزاران ھیزی نیزامی و ساواکی بە پێشکەوتووترین چەک و چولی نیزامی بەرەو سیاکەل بەرئ کەوتن , و دارستانەکانی سیاکەل بووہ گۆرەپانی شەری شۆرشگیرانەیی 9 فیدایی لە گەل ھەزاران ھیزی نیزامی و ساواکی . لە مەودای دوو رۆژ شەری خویناوی , ھاوریان مەھدی ئیسحاقی و رحیم سەماعی شەھید کران و 7 ھاوریتر دەسگیر و روانەیی ئەشکنجەگاکانی

خانووێی کە ھاوری نەھیری لەویدا دەژیا کە ھێزەکانی ساواکی لەویدا دەبینی و پاش شەریکی چەکدارانە دیل دەکرئ . و بەم زەبرەدا ژمارەیی ئەندامانی گروپ دەگاتە 8 کەس . و ھاوکات لە گەل ئەودا 2 ھاوریتر لە تاران دەسگیر دەکرن . لە ئاوا ھەل و مەرج و باروودۆخیکدا بوو کە رۆژی 19 ی رێبەندانی سالی 1349 ی ھەتاوی (19 ی رێبەندانی سالی 1970 ی زائینی) ئەندامانی گروپی چیا

لە گروپی جەزەنی_ زەریفی (کە بە کردەوہ لە سالی 1346 ی ھەتاوی , 1967 ی زائینی , ھاوری جەزەنی و ھاوریانی ئەو دەسگیر کرا بوون) ژمارەییەکی کەم مابوون کە لە لایەن ھاوری حمید ئەشرف دیسان ریک خرابوون و لە سالی 1348 ی ھەتاوی بە گەرانەوہی ھاوری سەفایی فەراھانی وەک یەکیک لە ئەندامانی کۆنی گروپ لە فەلەستین ئەم گروپە بەھیز بوو و دوايي بە گروپی جەنگەل (دارستان) ناسرا . ھاوکات لە گەل داہەش بوونی ھێزەکانی ئەم گروپە بە دوو گروپی چیا و شار و پەپۆھندی ئەوان لە گەل گروپی ھاوریان ئەحمەدزادە و پویان , گەلآئەیی ئۆپۆراسیونی دارستانەکانی باکووری ئێران دارشترا . لەم کاتەدا , واتە لە وەرزى پائیزی سالی 1347 ی ھەتاوی گروپی دارستان بە دواي زەبریەک کە لە گروپی ھاوریان جەزەنی و ھاوریانی ئەو بە 8 کادیری ریکخراو کەوت و لە مەودای کەمتر لە 2 مانگ ژمارەیی ئەوان گەیشتە 23 کەس . لە خەرمانانی 1349 ی ھەتاوی گروپی چیا بە مەبەستی دەس پیکردنی ئۆپۆراسیون بە دواي تەداروکیکی دژوار و قورس بەرەو دارستانەکانی باکوور بەرئ کەوت . بەلام لە بەر ھۆیەکانی ئەمنیەتی دەس پیکردنی ئۆپۆراسیون بە پێ ریکەوتی دیاریکراو ئەنجام نەدرا و ریکەوتی ئۆپۆراسیون بە دوا کەوت . بەلام رێبەندانی ھەمان سال ئیبتکاری چالاکى بو ئەنجامدانی ئۆپۆراسیون لە کاتی دیاریکراو لە دەستی ھاوریان دەرچوو . لە بەر ئەوہی کە لەم کاتەدا ساواکی رێژی می شا ھیرشیکى بەربلاو و لە پێش ئامادە کراوی بو سەر ریکخراو دەس پیکرد و لە مەودای 24 کاتژمیردا زۆرتر لە ھەشت کەس لە ھاوریان و دامەزرینەرانى ریکخراوی دەسگیر کرد . لە رۆژی یەکمەمی ھیرش دا 3 کەس لە گیان و 5 کەس لە تاران دەسگیر و ئەشکنجە دران . ھاوری ھوشەنگ نەھیری لە گروپی دارستانی پێش لە دەس پیکردنی ئۆپۆراسیون دەسگیر کرا . ھاوری ھادی بەندە خودا لەنگرودی کە ئاگاداری دەسگیر بوونی ھوشەنگ نەبوو , دەچیتە ئەو

ئیمە رولەکانی کۆمەلە زەحمەتکێشانیکین کە لە مەودای سەدان سال بە بەختکردنی گیانیان ئیمەیان فیری ئەوہ کردووہ کە بە چ شیوەیەک دەتوانی ئازادی و ژيانى بە شەرف وەدی بەھینریت .

ھیرش دەکەنە سەر پاسگای

ساواک کران . بەلام بە کار ھینانی ئەشکنجەکانی وەحشیانەیی دوزمن کاردانەوہی نەبوو و لە بەرەبەیانى 27 ی رەشەمەیی سالی 1349 ی ھەتاوی (1970 ی زائینی) بە پێ بریاری بێدادگاکانی نیزامی و فەرمایشی شا 13 فیدایی سەر بەرزانە لە بەرانبەر دەستەکانی ئیعدام راوەستان و لە ریکای ئازادی و بەرابەری و سۆسیالیزم گيانى خۇيان فیدا کرد . ئەم 13 فیدائیە بریتی بوون لە ھاوریان عەلی ئەکبەر سەفایی فەراھانی , ھادی بەندە خودا لەنگرودی , ئیسماعیل موعینی عەراقی , جەلیل ئیئفەرادی , ناسر سەیف دەلیل سەفایی , محەمەد عەلی موحەدیس قەندچی , عەباس دانش بەھزادی , غەفور حەسەن پوور , ئەسکەندەر رحیمی مسچی , ھادی فازلی , ھوشەنگ نەھیری , شوجاعەدین موشیدی و ئەحمەد فەرھودی . بە دواي دەسگیرەکانی تاران و ئیعدام

ژاندارمەری . لەم کاتەدا ھیچ کەس برۆای نەدەکرد کە لە بەرانبەر چالاکى چەکدارانەیی ھاوریانی دارستان , رێژی می شا ئاوا کردەوہ یەک لە خۆی نیشان بەدات کە تاکو ئەو کاتەدا بێ وێنە و لە برۆا بەدەر بوو . بەلام میژوو نیشانی دا کە کردەوہکانی بەربلاو و سەرکوتگرانەیی رێژیم بە خۆرای و بێ ئامانج نەبوو , لە بەر ئەوہی کە کردەوہی شۆرشگیرانەیی جەنگاوەرانى سیاکەل ئاگری رق و کینەیی کۆکراو لە دلئ خەلک بە ھیزتر کرد و بە شیوەیەکی لە برۆا بەدەر شور و شەوقی خەبات بو ئازادی و عەدالەتی کۆمەلەبەتی لە ناو دلئ لاوانی ولات بەھیز کرد و لە بەر ئەمە بوو کە رێژی می شا بە مەسلەحەت خوازی سەرۆکەکانی ئیمپریالیستی خۆی بو سەرکەوتی شۆرشگیرانی سیاکەل ھەزاران ھیزی نیزامی و ھەموو ساواکی جەھەنەمی خۆیی بەسیج کرد . ژەنرال ئۆوہیسی کە لەو کاتەدا فەرماندەیی گشتی ژاندارمەری ولات بوو , خۆی بە خۆی لە سیاکەل ستادی عەمەلپایینی

له سه‌ره‌تای سه‌ره‌ه‌ل‌دانای ئه‌و سه‌رکوتی کردوو ، به‌لام ئه‌م بزووتنه‌وه‌یه نه ته‌نیا سه‌رکوت نه‌کرا بو ، به‌لکو به‌په‌یوه‌ست بوونی سه‌دان و هه‌زاران مروقی تی‌گه‌یشتوو و خه‌باتگێر به‌ریزه‌کانی ئه‌و بۆ ماوه‌ی هه‌شت سالی ته‌واو و تا سه‌رده‌می راپه‌رینی کۆمه‌لانی ره‌نجده‌ری خه‌لک و راکردنی شا بۆ ساتیک له‌ خه‌بات رانه‌وه‌ستا و سه‌دان شه‌هید پێشکەشی ریگی نازادی و سۆسیالیزم کرد . و به‌ دروستی که له‌ هه‌شته‌مین سالرۆژی به‌ریوه‌چوونی رپوره‌سمه‌کانی ریزگرتن له‌ حماسه‌ی سیاه‌ک‌ل بوو که بریسکه‌ی راپه‌رین بۆ جاریکێتر له‌ لایه‌ن هه‌ر ئه‌م فیدائیان له‌ لایه‌ن رپوره‌سمه‌کانی به‌ریوه‌چوونی سالرۆژی حماسه‌ی سیاه‌ک‌ل له‌ رپه‌ه‌ندانی سالی 1357ی هه‌تاوی (1978ی زائینی) بووه‌ خالی ده‌س پیکردنی راپه‌رینی گشتی کۆمه‌لانی خه‌لک و

و زیندانه‌کان له‌ ئارمانی خۆیان دیفاعیان کردوو و هه‌زاران که‌سێتر له‌وان گیانیان له‌ سه‌ر وه‌عد و په‌یمانی خۆیان له‌ گه‌ل خه‌لکی کرێکار و زه‌حمه‌تکێش فیدا کردوو و هه‌روا له‌ پیناو ئه‌م په‌یکاره‌ عاشقانه‌ و پر له‌ راستیه‌یه که‌ ریکخراوی ئیمه‌ له‌ میژووی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی چهند ده‌ ساله‌ی رابردوودا تاكو ئیستا بووه‌ته‌ یه‌کێک له‌ هیزه‌کانی کۆمه‌لایه‌تی و میژوویی گرینگ و کاریگه‌ر . ریزیمی دواکه‌وتوووی کۆماری ئیسلامی له‌ مه‌ودای نزیک به‌ 25 سال هه‌موو هیژ و توانای خۆی به‌ کار هینا تاكو کاری ناته‌واوی ریزیمی سه‌لته‌نه‌تی ته‌واو بکات ، هه‌زاران که‌س له‌ فیدائیان گه‌لی بۆ جاریکێتر نارده‌ زیندان و ئه‌شکنجه‌گا و مه‌یدانه‌کانی

به‌رز رایان گرتوو . 39 سال پاش دامه‌زرانی ریکخراو ئیستا به‌ کۆله‌باریک له‌ ته‌جرووبه‌ راپه‌وستاوی و خۆمان له‌ به‌رانه‌به‌ر ئه‌رکه‌کانیک ده‌بینین که هه‌ل و مه‌رجه‌کانی ناسکی ئه‌م کاته له‌ به‌رانه‌به‌ری ئیمه‌ دایان ناوه‌ و ئیمه‌ له‌ به‌رپرسابه‌تیه‌ک که له‌ سه‌رمان دایه‌ ئاگادارین و ئالایک که له‌ سیاه‌ک‌ل به‌رز بووه‌ هه‌رگیز له‌ سه‌ر زه‌وی دانانین . له‌ سی و سێهه‌مین سالرۆژی دامه‌زرانی ریکخراو جیگایه‌تی تاكو ریز له‌ یاد و بیره‌وه‌ری هه‌موو ئازاد پیاوان و ئازاد ژنانیک که له‌م ساله‌ تاریکانه‌دا ئالای خه‌بات بۆ نازادی و سۆسیالیزمیان به‌رز راگرتوو و له‌م ریگایه‌دا به‌ نرخترین گه‌وه‌ه‌ری ژبانی خۆیان فیدا کردوون ، بگرن . ریگایک که تیپه‌ر کردووین بناسین و ئه‌زموونی لی‌ وه‌رگرن . ئیستا به‌ یادی سالرۆژی دامه‌زرانی ریکخراو ،

یه‌که‌مین راگه‌یاندراوی ئه‌و ده‌خوینین :

یه‌که‌مین راگه‌یاندراوی چریکه‌کانی فیدایی گه‌ل :

له‌ هه‌ر شوینیکی زو‌لم هه‌یه ، خۆراگری و خه‌باتیش هه‌یه ئیمه‌ روله‌کانی کۆمه‌له‌ زه‌حمه‌تکێشانیکی که له‌ مه‌ودای سه‌دان سال به‌ به‌ختکردنی گیانیان ئیمه‌یان فیری ئه‌وه‌ کردوو که به‌ چ شیوه‌یه‌ک ده‌توانرێ نازادی و ژبانی به‌ شه‌ره‌ف وه‌دی هینا . . .

خه‌باتی چریکی (پارتیزانی) ده‌ستی پێ کردوو . له‌ ته‌وریز چریکه‌کان هێرشیان کردووته‌ سه‌ر پاسگایکی که‌لانته‌ری (پۆلیس) و ده‌سکه‌وتیان له‌م چالاکیه‌ یه‌ک قه‌به‌زه‌ تهنه‌گ بووه . . . له‌ سالی

رابردوودا زۆتر له‌ 40 بانک له‌ سه‌رانسه‌ری وڵات به‌ تاییه‌ت له‌ تاران له‌ لایه‌ن چریکه‌کان هێرشیان بۆ سه‌ر کراوه‌ و ملیونه‌ها تومهن پاره‌یه‌ک (پول) که له‌ خه‌لکی ئیمه‌ دزرا بوو ، زه‌وتی شو‌رشگێرانه‌ کراوه‌ و بۆ خه‌باتی شو‌رشگێرانه‌ ئیستفاده‌ی لی‌ کراوه‌ . هێرشی قاره‌مانانه‌ی چریکه‌کانی گیان له‌ سه‌ر ده‌ست بۆ سه‌ر پاسگای سیاه‌ک‌ل له‌ گیان به‌ روونی نیشانی دا که خه‌باتی چه‌کدارانه‌ ته‌نیا ریگی نازادی خه‌لکی ئێرانه‌ . ئیمه‌ چریکه‌کانی فیدایی گه‌لی ئێران به‌ هێرش کردن بۆ سه‌ر پاسگای که‌لانته‌ری (پۆلیس)

له‌ هه‌ر شوینیکی زو‌لم هه‌یه ،

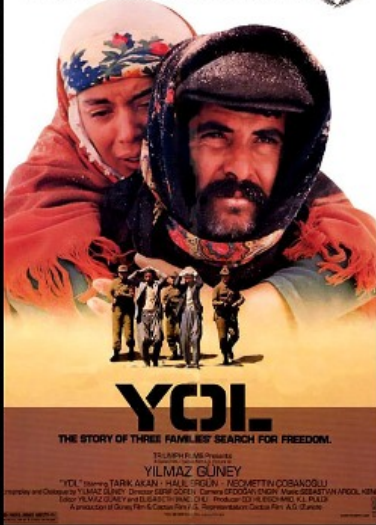
خۆراگری و خه‌باتیش هه‌یه

رووخاندنی ریزیمی سه‌لته‌نه‌تی .

له‌ 19ی رپه‌ه‌ندان تاكو راپه‌رینی 1357ی هه‌تاوی و له‌ راپه‌رینی 1357 تاكو ئیستا که ریز له‌ سی و سێهه‌مین سالرۆژی حماسه‌ی سیاه‌ک‌ل ده‌گرن ، هه‌زاران فیدایی له‌ ریگی ئارمانه‌کانی ئینسانی و له‌ ریگی نازادی و سۆسیالیزم په‌یکاریان کردوو . له‌م په‌یکاره‌ دژوار و مه‌زنه‌دا زۆر له‌ هاوریانی ئیمه‌ له‌ شار و گونده‌کان و له‌ کارخانه‌ و مه‌زراکان له‌ به‌ر خاتری دیفاع له‌ قازانجه‌کانی کۆمه‌لانی ره‌نج و کار و بۆ وه‌دی هینانی نازادی و سۆسیالیزم هه‌موو هه‌ول و تیکوشانی خۆیان کردوو . زۆر له‌ هاوریانی ئیمه‌ له‌ ئه‌شکنجه‌گاکان

گوله‌باران . به‌لام سه‌ره‌رای ئه‌نجامدانی وه‌حشیانه‌ترین کرده‌وه‌کانی سه‌رکوتگه‌رانه‌ دژی فیدائیه‌کان ، ئه‌م ریزیمه‌یش له‌ جێ به‌ جێ کردنی ئامانجه‌کانی تگریسی خۆیدا سه‌رکه‌وتوو نه‌بوو و شکستی خوارد و فیدائیان له‌ مه‌ودای ئه‌م 39 ساله‌دا سه‌ره‌رای هه‌وراز و نشیوی زۆر و سه‌ره‌رای خیانته‌ی هاوریانی تا نیوه‌ ری و هه‌له‌کان و به‌لاری‌چوونه‌کان ، ئیستا به‌ یه‌کگرتنی کۆمونیسته‌کانی ئه‌م بزووتنه‌وه‌یه و به‌ ئه‌زموون وه‌گرتن له‌ سه‌رکه‌وتنه‌کان و شکسته‌کانی رابردوو ، ئالایک که له‌ سیاه‌ک‌ل به‌رز کرابوو هه‌روا

Winner Best Film 1982 Cannes Film Festival

MIRAGE DIGITAL IMAGE

رینگا YOL

دووباره دهکاتهوه ، دوکۆمپیتار ئاساش مامله‌ی له گه‌لدا ئەکات . تو سوور ده‌زانیته‌وه ئە‌کته‌ره روژ ده‌گیرئ و له‌وانه‌یه‌وه چیرۆکه‌یش هه‌رگیز رووی نه‌دایه‌ت به‌لام له هه‌مان کاتیشدا باوه‌ری پێ ده‌که‌یت و چیرۆکه‌که له گه‌ل ژبانی روژانه‌ گری ده‌ده‌یت . ئە‌مه‌یش گه‌وره‌ترین روژی ریژیسۆره له‌ سینه‌مادا .

ئهو مه‌زمونه‌ی ئهو له‌ فیلمی یول به‌ کاری هیناوه بریتیه له‌ خه‌لکیکه‌ که له‌ زیندان ئازاد بوویه ، وه‌ک چۆن بلی خه‌لکی ئاسایی ، هه‌موو خه‌لکه‌که و ته‌واوی ولاته‌که‌یش له‌ چۆره زیندانیکه‌دا ژبان به‌نه‌ سه‌ر وایه . پاشان ئازاد ده‌بن و ده‌توانن به‌ سه‌ره‌ستی هاتوچوو بکه‌ن ، خه‌زانه‌کانیان ببینن . ئه‌وان رووبه‌رووی ئازادی ده‌بن ، رووبه‌رووی ولاته‌که‌یان ده‌بنه‌وه ، ئهو ئازادیه‌ش له‌ ئاکامدا له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی که ئازادیه‌کی کاتیه ، بۆیان ده‌یه‌ته‌ دراما ، پیم وایه‌ ئه‌وه‌ بابته‌ی یه‌که‌می فیلمه‌که‌یه « ئازادی » . مه‌زمونه‌که‌ی تر که ئهو له‌ گه‌ل چه‌مکی ئازادی به‌ کرای هیناوه ، ئه‌سه‌په‌ مردوووه‌که‌یه ، که به‌ به‌رده‌وامی دووباره ده‌یه‌ته‌وه . ئه‌وه‌ی گرتک و سه‌رنج راکیشه‌ لی‌رده‌دا ، ئه‌وه‌یه‌ که ئازادی هه‌میشه‌ و به‌رده‌وام وه‌ک درامایه‌ک کۆتایی پێ ده‌یت . تو ناتوانی به‌ خه‌لکیکه‌ بلی (تو ئازادی ، فه‌رموو ، ئازاد به‌) ئه‌وه‌نده به‌سه‌ نیه‌ که مرو‌قه‌ به‌ ته‌نیا ئازاد بیت ، مرو‌قه‌کانیتریش ده‌بێ ئازاد بن ، ریژ و تیگه‌یشتیان بۆ ئازادیه‌که‌ی تو هه‌بێ . ئە‌مه‌یش پرۆسه‌ی که‌لتووری درێژ خایه‌نه‌ و بۆیه به‌هه‌زترین په‌یامی فیلمه‌که‌ی گونایه‌ بۆ بینه‌ره‌که‌ی . له‌ فیلمه‌که‌دا نیشان ده‌دری که چۆن له‌ گه‌ل ژندا وه‌ک ئازهل مامله‌ ده‌کری . ئه‌وان وه‌ک ملکن ، ملکی پیاو ، ده‌بێ گوێرایه‌ل بن . ده‌بێ به‌ شیوه‌یک هه‌لسوکه‌وت بکه‌ن که به‌ دلی پیاو بیت . ئە‌گه‌ر نا ده‌رده‌کری ، ره‌نده‌کریه‌وه و ده‌کوژی و یان چیتر وه‌ک مرو‌قه‌ حیسابیان له‌ سه‌ر ناکری و مافی ژبانیان نایه‌ت . هه‌ر له‌و ساته‌وه‌ که هه‌ز و هه‌وه‌سه‌کانی پیاو پر ناکه‌نه‌وه ، وه‌لاوه‌ ده‌نری و چیتر مافی خۆشه‌ویستی و هاوسه‌ری پیاویان نامینی . و وه‌ک کۆیله‌ مامله‌یه‌یان له‌ گه‌ل ده‌کری . پیم وایه‌ ئە‌مه‌ ته‌نیا کیشه‌ی توکیا و کۆمه‌لگای توکیا نیه‌ به‌لکو به‌ رای من ئە‌مه‌ کیشه‌ی زۆربه‌ی ولاتانی جیهانه . هه‌تا له‌ فه‌رانسه‌یش ئە‌م شته‌ هه‌یه ، ئە‌لبه‌ته‌ به‌ شیوازیکی تر ، به‌لام ده‌توانی له‌م

له‌ فستیوالی فیلمی کان له‌ ولاتی فه‌رانسه‌ له‌ سالی 1983 ، فیلمی کارگه‌ردانی کوردی توکیا یلماز گونای به‌ ناوی YOL رینگا ، له‌ گه‌ل کارگه‌ردانی به‌ناوبانگ کۆستا گافراس ده‌ره‌یه‌ری فیلمی میسینگ بووه‌ خاوه‌ن خه‌لاتی چله‌ دارخورمای زی‌ین . یلماز پتر له‌ 21 فیلمی دیکه‌ی دروست کردوووه که ناوه‌کانیان بریتین له‌ : هاورئ ، گه‌رانه‌وه‌ی شی‌ره‌کان ، تیژ ، فیشه‌ک کار له‌ من ناکات ، هه‌زار جار ده‌مرم ، دلی هاوبه‌ش ، ئامانجی زیندوو ، باوک ، ترسه‌نوکه‌ و به‌هه‌ز پاشای ترسه‌نوکه‌ ، سیسته‌م ، جه‌لادی چه‌ته ، ئه‌شرف پاشا ، ئە‌ندیشه‌ ، سنووره‌کان پیاویژن ، مؤه‌ت ، مه‌ترسی داره‌کان ، کۆزان ئو‌غلو ، چه‌ک و یاسا برۆ ، به‌رده‌کانی شه‌یتان یلماز گونای له‌ سالی 1938 له‌ توکیا له‌ دایک بوو و له‌ ته‌مه‌نی لاویدا شه‌یدای سینه‌ماگه‌ری بوو . له‌ سالی 1961 له‌ به‌ر خاتری بلاوکردنی رومانیکۆی کۆمپۆستی بۆ ماوه‌ی 18 مانگ زیندانی کرا . به‌ دواي ئە‌مه‌یشدا زۆر جار و له‌ به‌ر خاتری پابه‌ند بوون به‌ بیروبروای پته‌وه‌ی خۆی به‌ نیه‌سه‌ت ئارمانه‌کانی زحمه‌تکیشان و شو‌رشگه‌یرانی ولاته‌که‌ی که‌وته‌ زیندان به‌لام هه‌یچ کات ته‌سلیمی ده‌وله‌تی فاشیستی توکیا نه‌بوو و خۆراگر بوو له‌ به‌رانه‌ر هه‌موو ره‌نج و عه‌زایی زینداند . بۆیه‌ که‌وته‌ به‌ر شالاری غه‌یری ئینسانی فاشیسته‌کانی حاکیم به‌ سه‌ر توکیا و فیلمه‌کانی سووتینرا و بینه‌نی فیلمه‌کانی قه‌ده‌غه‌ کرا . ته‌نانه‌ت به‌ زمان هینانی ناوی یلماز گونای و باس کردن له‌ سه‌ر فیلمه‌کانی جنایه‌ت به‌ حیساب ده‌هات . یلماز که‌ زۆربه‌ی ته‌مه‌نی له‌ زیندان به‌ سه‌ر برده‌ بوو ، له‌ سالی 1981 له‌ زیندان هه‌لات و چوو له‌ ولاتی فه‌رانسه . یلماز گونای پێش له‌ مردنی به‌ هاورایی وه‌سه‌ته‌ی کرده‌ بوو که « هاوریان پاش مردن من له‌ لیباسی کۆمۆنارده‌کان پێچن » یلماز له‌ سالی 1984 دا دلی پر له‌ عه‌شقی به‌ نیه‌سه‌ت زحمه‌تکیشان له‌ لی‌دان راوه‌ستا . کۆستا گافراس سه‌باره‌ت به‌ یلماز گونای و فیلمی یول ئاوا ده‌لی : فیلمی یول پیناسه‌یکی جیهانی دایه‌ یلماز گونای و ده‌توانم بلیم که‌ یلماز په‌کیکه‌ له‌ ریژیسۆره‌ هه‌ره‌ گرنگه‌کانی توکیا . رو‌لی یلماز وه‌ک ریژیسۆریکی سینه‌ما ئه‌وه‌یه‌ که ، ئهو سه‌رکه‌وتووانه‌ ژبانی روژانه

شی‌وه‌ هه‌لسوکه‌وزته‌ له‌ گه‌ل ژن لی‌ره‌یش بدۆزیه‌وه . له‌ فیلمه‌که‌دا سه‌ید وه‌ک کاره‌کتیکی به‌ هه‌ز زیندانیکه‌ به‌ جێ ده‌هه‌لی ، زیندانیکی راسته‌قینه‌ ، پاشان ده‌چیه‌ زیندانیکی تر ، زیندانی خه‌زان ، زیندانی نه‌ریته‌کان ، که

ده‌یرووخیی ، چۆنکه‌ ئهو زیندانه‌ له‌ هی یه‌که‌میان به‌هه‌زترن ، و له‌ ئاکامدا به‌ دراما کۆتایی پێ ده‌یت . . . که ده‌بێ ژنی خۆی بکوژی . سه‌باره‌ت به‌ دیمه‌نی کۆتایی فیلمی یول کۆستا گافراس ده‌لی : ئهو هه‌سته‌ی که له‌ لای من به‌ جێ ماوه‌ ئه‌وه‌یه ، که یه‌که‌م ده‌مه‌وی بلیم که‌ ئهو فیلمه‌ چهنده‌ به‌هه‌زه ، که واملیکات بتوانم ، ئهو هه‌موو دیمه‌نانه‌ که زیاتر له‌ دوو سه‌له‌ ببنومه ، به‌ بیری خۆم به‌ینه‌مه‌وه . ئه‌وه‌ی تو باسی ده‌که‌ی پێ ده‌لین ، ته‌نایی ، به‌ مانایکی تر ئهو « سه‌ید » له‌ ئازاد کردنی خۆی خۆی سه‌رکه‌وتنی به‌ ده‌ست نه‌هه‌ینا . هه‌یشتا ده‌سته‌سه‌ره ، ئه‌وه‌نده ده‌سته‌سه‌ره ، نه‌ک ته‌نیا هه‌ر له‌ واکونه‌ بچووکه‌دا ، به‌لکو ، شه‌مه‌نده‌فه‌ره‌که‌یش ئه‌وه‌نده خه‌را ده‌روات که ناتوانی به‌ جیهانی . به‌ واتایکی تر ، ئه‌وه کۆمه‌لگایه ، که ده‌ستی به‌ سه‌ر داگرتوووه و گرتوویه‌تی ، ئه‌ویش له‌ ناو قاوخی خۆی خۆی و نه‌ریته‌کان گیری خواردوووه ، ژبانی ئه‌وه‌نده خه‌را ده‌روات که پێی راناگات بیگۆریت . یان به‌ جێ به‌یله‌ت ، بچینه‌ ده‌روه و سه‌ری خۆی هه‌لبگرئ ، جا له‌ویدا سه‌یری خۆی و هه‌لسوکه‌وتی خۆی و جیهانی ده‌ور و به‌ری خۆی ده‌کات

رۆژانه هزاران تن مهوادی موخهدير چۆن بلاو دهكريتهوه؟!

تا ئیستا سهدان یاسای)) خهبات دژی موخهديرات)) له کۆماری ئیسلامی پهسهند کراوه که سهرجهم ئەم یاسا پهسهند کراوانه تایبته به ئیعدام کردنی ئەو کهسانه‌ی که موخهديرات به کار دێن . بهلام نهک راده‌ی ئەم کهسانه بهم کۆشتاره وهحشیانه‌یه له لایهن بهکریگراوانی کۆماری ئیسلامی دانهبه‌زیوه , به‌لکو رۆژ به دوا‌ی رۆژ دا به راده‌ی ئەوان زیاتر ده‌بیته‌وه و هه‌موو که‌سیک ده‌زانئ که کۆماری ئیسلامی هه‌ر له سه‌ره‌تای به ده‌سه‌لات گه‌یشتنی سه‌رچاوه‌ی بلاو بوونه‌وه‌ی هه‌موو شته‌کانی خراپ و نه‌فهرت لیکراوی سیسته‌می سه‌رمایه‌داری ئه‌ویش به ناشکراترین شیوه‌یه‌تی که بلاو کردنه‌وه‌ی موخه‌دیراتیش وه‌ک یه‌کیک له ئامرازه‌کانی چاره‌ره‌شی کۆمه‌لانی خه‌لک و دیل کردنیان له لایهن سیسته‌می سه‌رمایه‌داری ئیرانه که کۆماری ئیسلامی وه‌ک سه‌رخانی سیاسی ئەو هه‌لده‌ستگیندیرئ .

ئیعدام ده‌کات . و له‌م نیوانه‌دا هه‌م ئیعدای مه‌وادى موخه‌دیری هه‌یه و

خه‌بات دژی هه‌م بلاوکراوانی ئەسلی موخه‌دیرات که که‌سانیک جگه له سه‌رکرده‌کانی ریزیمن نین بتوانن به خه‌یالیکى ئاسووده و بئ دله‌راوه‌کی موخه‌دیرات به‌رهه‌م به‌یئن و دابه‌شی بکه‌ن . کۆماری ئیسلامی نه‌ک ته‌نیا نایه‌وه‌ی دژی موخه‌دیرات خه‌بات بکات به‌لکو بلاوکردنی موخه‌دیرات وه‌ک یه‌کیک له ئامرازه‌کانی ده‌سه‌لاتداری نکبه‌ت باری سه‌رمایه له چاره‌ره‌شی کۆمه‌لانی خه‌لک و سستی و دیل کردنیان به پێویست ده‌زانئ . زیاتر کردنی مال و سامانی سه‌رمایه‌داران له گیرۆی زۆرتر بوونی موخه‌دیرات , له‌ش فرۆشی , و هه‌زاران ده‌رد و به‌لا و چاره‌ره‌شیه که سیسته‌می سه‌رمایه‌داری تووشی خه‌لکی کردووه . ته‌نیا به نهمان و رووخاندنی سیسته‌می سه‌رمایه‌داری و له ناوچوونی چه‌وساندنه‌وه‌ی مرو‌ف به ده‌ستی مرو‌ف و قازانج خوازی بئ سنووری سه‌رمایه‌داران و پارێزه‌رانی ئەوانه که نه‌سلی مرو‌ف خۆی له قه‌ید و به‌ندی هه‌زاران نکبه‌تیک که ژیرانی ئەو به‌ره‌و نهمان و وێرانی ده‌بات رزگار ده‌کات . ئەو کاته‌یه که مرو‌ف ناچه‌وسیندیرته‌وه و خۆی خاوه‌ن دوس ره‌نجی خۆی ده‌بئ و تالان و دزی مانای خۆی له کۆمه‌لگا له ده‌ست ده‌دات .

به‌لام باه‌ته‌که ته‌نیا به‌م جیگایه به‌ره‌ست ناکرئ . ئەمرۆکه ده‌بینین که به‌رهه‌م هێنان و دابه‌ش کردنی موخه‌دیرات یه‌کیک له سه‌رچاوه‌کانی گرینگی داها‌تی کۆماری ئیسلامیه . بۆیه سه‌ره‌رای هه‌موو دۆزینه‌وه‌کانی موخه‌دیرات له لایهن هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی هه‌روا سه‌رچاوه‌ی به‌رهه‌م هێنانی ئەم مه‌واده نه‌ناسراو ده‌میئئ و ته‌نیا ناوی ئەوانه‌ی که دابه‌ش ده‌کهن ده‌گوترئ . به‌لام به‌رهه‌م هێنانی ئەم مه‌واده هه‌روا درێژی هه‌یه . قاچاخی موخه‌دیراتیش وه‌ک قاچاخی هه‌موو شته‌کانیتر ته‌نیا له ده‌ستی کۆماری ئیسلامیه و دۆزینه‌وه‌ی ئەم موخه‌دیراته ته‌نیا کاتیک به ئەنجام ده‌کات له ناکۆکی و شه‌ر له نیوان تاقمه‌کانی مافیای ده‌سه‌لاتدار به‌رز ده‌بیته‌وه و هه‌ر تاقمیک تئ ده‌کۆشی تا‌کو په‌ره به سنووری چالاکی خۆی بدات . یاساکانی کۆماری ئیسلامیش به بئ ئەوه‌ی که کاریکى به سه‌ر سه‌رچاوه‌کانی بلاو کردنه‌وه‌ی موخه‌دیرات بیئ , بۆ فریودانه‌وه‌ی بیر و بۆچوونی گشتی , ماشینی کۆشتاری خۆی به کار دێنئ و سهدان که‌س له قوربانیانی قازانج خوازی سیسته‌می گه‌نده‌لی که خۆی به سه‌ر خه‌لک داسه‌پاندووه و هۆی هه‌موو چاره ره‌شیه‌کانه ,

کۆماری ئیسلامی تیده‌کۆشی تا‌کو نیشان بدات بلاو بوونه‌وه‌ی موخه‌دیرات له نه‌بوونی یاساکانی تووند و تیزی زۆرتر له خه‌بات دژی ئەم گرفته گه‌وره کۆمه‌لایه‌تیه و بۆیه هه‌ر جار که ئەم باه‌ته ده‌نگ ده‌داته‌وه , پئ له سه‌ر ئەمه داده‌گرن که ده‌بئ تونده‌وتیژی و ئیعدام ئەو که‌سانه‌ی که مه‌وادى موخه‌دیر به کار دێن زۆر بکرئ به‌لام راستیه‌کان چیه ؟ ئەمه‌ی که زۆر روون و ناشکرایه ئەمه‌یه که کۆماری ئیسلامی , به یاسا و بئ یاسا تا‌کو ئیستا هه‌زاران که‌س له قوربانیانی موخه‌دیراتی داوه‌ته به‌ر ده‌سته‌ی ئیعدام و نمونه‌ی ئەم کۆشتاران , قه‌سابخانه‌کانی ئیسانه که له لایهن خه‌لخالی به‌ریوه چوو . بۆیه ناتوانین بلین زۆرتر کردنی راده‌ی ئیعدام کردنی ئەو که‌سانه‌ی که موخه‌دیرات به کار دێن ده‌بیته هۆی دابه‌زینی راده‌ی ئەوان و له ناو چوونی ئەم گرفته کۆمه‌لایه‌تیه . ئەمه‌ی که ده‌بئ بیر لی بکه‌ین ئەمه‌یه که رۆژانه هه‌زاران تن مه‌وادى موخه‌دیر چۆن بلاو ده‌کریته‌وه و چۆن و له لایهن چ ده‌زگایکی به هیز به‌رهه‌م دیت و بلاو ده‌کریئ راستی

سی و یه که مین سالرۆژی راپهرینی ریبه نندان وه که گرینگترین و بهرچاوترین خالی دوس پی کردنی شورش گهلی ئیران، تی پهر ده که مین . راپهرینی شکرۆدار که بی گومان ئیلهام وهر گرتوو و ئاکامی حهتمی خهباتیکی نوێ له ئاستی بزووتنهوهی نوێی کۆمهلهایهتی ئیران واته بزووتنهوهی نوێی کۆمۆنیستی له 19 ی ریبه نندانی 1349 و هیرشی راستهوخۆ بۆ سه ر نیماده کانی سه رکوت و کینهی دژی شورش له لایهن هیژی شورشگیر بوو که ئەم جاره له لایهن هیژی میلیونی کۆمهلهانی خه لک جی به جی کرا . سی و یه ک سال له مه و بهر له 22 ی ریبه نندانی 1357 کۆمهلهانی خه لکی چهوساوه له رهوتی راپهرینی گشتی و له بهرزترین شیوازی ئەو ، واته راپهرینی چه کدارانهی خه لکی ، به دروست کردنی باریگاد له شه قامه کان و هیرش بۆ سه ر ئورگان و نیماده کانی سه رکوت و پارێزه ری سیسته می داسه پاو و تیگ شکاندن هیژ و توانای ئەوان ، ئیراده ی پتهوی خۆیان به مه بهستی پیک هیئانی گۆرانکاری بنه ره تی له بواری کۆمه لایه تی - سیاسی و ئابووری کۆمه لگا نیشان دان . راپهرینی 57 بی گومان شکرۆدارترین رووداوی شورش ئیرانه ، و ئامانجه کانی شورشگیرانه ی که گرینگترین خاله کانی دوس پی کردنی ئەو بوو ، هیشتا مه زنتین ئامانجه کانی خه باتی کۆمه لانی چهوساوه ی ولاتی ئیمه یه . سی و یه ک سال له مه و بهر کاتیگ کۆمه لانی وه زال هاتوو له سته م و چهوسانه وه ی سیسته می سه رمایه داری و ریژی می پاشایه تی لایه نگری ئەو ، بۆ وه دی هیئانی ویست و ئاره زوه کانیا ن ، راپهرین . به و هیوا یه لاپه ره یکی خۆبناوی له میژووی خه باتیا ن هه لدا نه وه که تی ده کۆشان تا کو چاره نووسی خۆیا ن به دهستی خۆیا ن دیاری بکن ، ئامانج و ئاره زوه کانیا ن وه دی بی ت ، هه ژاری و نکبه ت و چاره ره شی سیبه ری ره شی خۆی له سه ر ژیا نیا ن هه لگرئ ، به شداری راسته وخۆ بکن له دیاری کردنی چاره نووسی کۆمه لگا ، و له یه ک ووتهدا موژده ده ری ژیا نیکی نوێ و به دوور له هه ر چه شنه ره نج و ده ردیکی سه رچاوه گرتوو له په یوه ندی هه کانی زالمانه ی

شکرۆدار بیت یادی راپهرینی مه زنی ریبه ندانی 1357

داسه پاو به سه ر ولاتمان بی ت . بلام نه ک ته نیا ئەم کاره به ئەتجام نه گه یشت ، به لکو ئەم جاره ده سه لاتی سه رمایه داران به سه ر خانیکی سیاسی دو اکه وتوو تر و وه حشیا نه تر له ریژی می پشوو ، و له سه ر ئەساسی وه لایه تی فه قیح ئەرکی ریژی می پیش له خۆی بۆ پاراستنی سه ره وه ری و ده سه لاتی سه رمایه و سه رکوتی هه ر چی زۆر تر به ئەستوو گرت . ئاکامی ئاوا سات و سه ودا یکی سیاسی شتیگ جگه له گرانی ، قه یران ، بیکاری و بی خانوویی ، هه ژاری و نه داری ، شه ری ناعاد لانه ی هه شت ساله ، گرتن و زندان و ئەشکنجه و ئیعدام و سه رکوتی درنده ی نه ته وه کانی ژیر سته م له لایکه وه و په روا تر بوونی سه رمایه داران و چینه کانی چهوسینه ر له لایکی دیکه وه ، شتیکی تر نه بوو . راپهرینی ریبه نندان له هه ل و مه رچی نه بوونی یه کیه تی و ریگه ستنی چینی کریکار و کۆمه لانی زهحمه تکیش، له نه بوونی ریبه رایه تیکی شورشگیر که له هه ل و مه رچی ئیستادا ته نیا له ریگای ریبه رایه تی ریگ خراوی چینی کریکار به ئەتجام ده گات ، له نیوه ی ریگادا را وه ستا و ده سه لاتی جیگری ده سه لاتی پشوو دروست له بهرانه ر ئەو شته ی که کۆمه لانی خه لک بۆ ئەو خه باتیا ن کرده بوو ، هه نگاو هه لگرت . هیرش بۆ سه ر ئورگانه کانی ده زگای ده وله تی بووروازی و ئامرازی پاراستنی ده سه لاتی سه رمایه داران و

مؤفته خورانیتری ناو کۆمه لگای ، راگرت . و روژی دوا یی راپهرین هه ولی دا تا کو ئەو زه برانه ی که له ده زگانی سه رکوت و چهوسانه وه ی کریکاران و زهحمه تکیشان کهوته بوو چاک بکاته وه . بۆیه ئورگانه کانی تر وه ک سوپا ، کومیه ت و جیهاد و . . له پال ئورگانه کانی سه رکوتی پشوو دامه زراند تا کو ده سه کوه ته کانی راپهرینی کۆمه لانی خه لک یه ک به دوا ی یه ک سه رکوت بکات . هه ر چه ند خه باتی کۆمه لانی چهوساوه به مه بهستی پاراستنی ده سه کوه ته کانی راپهرین له هیرشی دو اکه وتوو یی و ده زگانی سه رکوت تا ماوه یکی زۆر له ئاستیکی بهرز و له هندیگ له ناوچه کان له بهرزترین ئاست و شیوازی خۆی ، درێژه ی خایاند و ئیستایش له شیوازه کانیتری خۆراگری و خه بات درێژه ی هه یه . رهوتی رووداوه کانی پاش راپهرینی نیشانی دا ، کاتیگ چالاکی کۆمه لانی خه لک و خه باتی پر له هه ماسه ی ئەوان بۆ دامه زراندنی کۆمه لگایکی نوێ و پیک هیئانی گۆرانکاری ئەساسی له په یوه ندی هه کانی کۆمه لایه تی به ئاکام ده گات ، که کۆمه لانی خه لک بۆ وه ده ست هیئانی ده سه لاتی سیاسی و دامه زراندنی ده سه لاتی

. ته گهر هېرشى دژى شوړش بو سهر ژورگانه كانى
 خهلكى وهك شووراكاني كريكارى و جووتيارى و
 هيتد . . . له ريځخستن بههرمه نند بوو له
 بهرانبهردا به هوې نه بوونى رېبهرى پروله تاريا له
 رهوتى راپه رينى 57 كه نه بتوانى دهسه لاتی
 سياسى بداته كومه لانی خهلكى راپه ريو ، ههول و
 ټيځوشانى كومه لانی خهلك بو پاراستنى
 ژورگانه كانى خهلكى له بهرانبه ر هېرشى
 سهر كوتگه ران به هوې نه بوونى ريځخستن ، كورت
 خايه ن بوو . و بهره بهره بزووتنه ووى خهلكى له
 بهرانبه ر هېرشه كانى دژى شوړشى دهسه لاتدار
 تووشى پاشه كشه و لاوازى بوو .

گوږانى هاوسهنگى هيزه كان به قازانجى ريژيمى
 كومارى ئيسلامى له ئاستى دژايه تيه كانى ناوخوې
 كومه لگا ، بوونى ههشت سال شهرى دواكه وتووانه
 و ناعادلانه دژى خهلكى له گهل دهولته عيراق ،
 هم ئيمكانه بى ريژيم فراههم كرد تاكو
 سهره راي په ره سه ندى قهيرانه كانى تووندى
 تابوورى - سياسى و كومه لايه تى ، گرفته كانى
 ناوخوې كه تووشى بوو داپوشى و به فريوكارى و
 به لارى بردنى بير و بوچوونى گشتى ناوخوې و
 نيونه ته ووى بو لاي بهره كانى شهرى دژى گهلى
 خوې له گهل عيراق ، گوږه پانه كانى نوې به
 مهبه ستى هېرش بردنوه سهرى مال و ژيانى به
 كومه لانی خهلك و هموو دهسكه وته كانى خهباتى
 نهوان ، بو خوې پيڅ بېنى . مافه كانى ديموكراتيك
 پيشيل بگات و به گرتن و هه شكنجه و ئيعدامى به
 كومه ل و به گولله به ستنى خهلك له سهر
 شه قامه كان ، هارترين و درندانه ترين شيوه كانى
 سهر كوت دژى بزووتنه ووى خهلكى به كار بېنى .
 همروكه سهره راي سهر كوت و زهختى وهشيانه
 دهسه لاتداران و ژورگانه كانى سهر كوتگه نهك
 قهيرانى ناوخو كومه لگا په روى ساندووه ، بهلكو
 بوونى قهيرانه كانى تابوورى ، سياسى ،
 كومه لايه تى وهك هوكاره كانى عهينى په ره سه ندى

بزووتنه ووى شوړشگيرانه ي خهلكى برپارى له ناو
 چوونى حه نى سيستمى كوڼ و رزيوى داوه .
 په ره سه ندى ناكوكيه كانى نيوان باله كانى به شدار
 له دهسه لات به دواى په ره سه ندى قهيرانه كانى
 ناوخو كومه لگا تا هو جيگايه كه ههر كام له
 باله كان ههولى نه وه بدن تاكو كارامه بوونى
 خوږان له خزمهت كردن به سه رمايه ي ناوخوې و
 سه رمايه ي جيهانى و پاراستنى نه منيه تى نهوان
 بسه لمين و له دهسه لاتدا رولى زورتر بينن ،
 پشتيوانى ئاشكرا و نېنى ئيمپرياليزمى جيهانى و
 بنياته كانى سه رمايه ي جيهانى وهك بانكى جيهانى و
 سندووقى نيونه ته ووى دراو له سيستمى داسه پاو
 و به ستنى ريځكه وتننامه كانى ئه سير كه ره وه له
 نيوان بنياته كان سه رمايه ي جيهانى و ولاتانى
 ئيمپرياليزمى و ريژيمى ئيران هموو نيشانه كانى
 ترس و ههراسى سه رمايه يه له په ره سه ندى
 قهيران و به مهبه ستى كونترول قهيران لانى كه م
 لهم كاته ناسكه دا كه نارهبه تى گشتى
 په ره ده ستينى و بزووتنه ووى سه رانسهرى
 خوږيندكارانى زانكوه كان و كومه لانی كريكار و
 زهحمه تكيش له رهوتى به ره و پيش چوونيان پيڅه وه
 نيزيك و نيزيكتر ده بنه وه و به بهرز كردنى
 دروشمه كانى هاوبه شى سياسى خهباتى هاوبه شيان
 بو وهدى هينانى ئامانجه كانيان به ره و پيش
 ده بهن .

ئهموونى راپه رينى 57 نيشانمان ددات كه
 گه يشتن به دهسه لاتی كومه لانی كريكار و
 زهحمه تكيش ته نيا به ريځخستن بو دامه زراندى
 ئاوا دهسه لاتيگ مسوگه ر ده بيت . همه يش
 مومكين نايبت جگه له كار و چالاكى به رده وام و
 ئامانچ دار له ريگاي يه كيه تى ريزه كانى
 كومونيسته كان و پيڅ هينانى ته نيا يهك ئيراده له
 ناو ريزه كانى نهوان و دياريكردنى لايه نى دياريكراو
 به كار و چالاكى نهوان .

به دواى را په رينى رييه ندانى 1357)
 1978) ئان و گوږيكي گرینگ له
 چوارچيوه ي چينايه تى كومه لگاي ئيران هاته
 كايه وه ، رووخانى كاتى بورژوازى گه وه ،
 ناسراو به (كومپرادور) له دهسه لاتی سياسى ،
 به هيز بوونى بورژوازى توجارى و مام
 ناوه ندى ، پيڅه وه نانى چوارچيوه ي ئائينى
 سياسى له سهر رهوتى سيستمى سه رمايه دارى
 ئيران ، هوكاره كانى وهك پچرانى په نيوه ندى
 له گهل نه مريكا ، سهر به خوېى سياسى ،
 شهرى ههشت ساله ، په ره سه ندى بازرگانى
 ئاسيائى ناوه راست بو ناردراوه كانى ئيران ،
 په ره سه ندى سه نعه تى ناوخوې و ناردنى
 به ره مه مه كانى كشت و كانى و سه نعه تى ،
 دامه زراندى كارگه كانى بچووك له راده يكي
 بهر بلاو بو وه لامدانه وه به پيداويستيه كانى
 شهر و وه گهر خسته وه و سه نعه ته كانى
 پيوه ندى دار له گهل شهر ، جى پى بورژوايى
 قايم كرد و به م شيوه يه پرؤسه يك كه له
 كاتى دهسه لاتداريه تى ره زاخان به كو كردنى
 دهسه لات له سيستمى سه لته نه تى نهو
 ده ستى پى كرده بوو ، نه مجار به كو كردنى
 دهسه لات له ده زگاي دهولته تى ئائينى
 به پالپشتى وه لايه تى فه قيح ، دريژه ي به
 په ره ساندنى خوې دا .

رهش , به تایبتهت پاش شکستی شۆرش

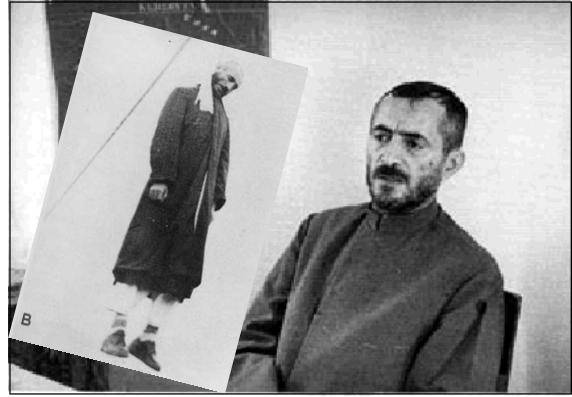
مەشرووتە خوازی و دامەزراندنی دەولەتی

بوروکراتیک _ دواکەوتووی رەزا شا ,

سەرکوتی نەتەوه کانی ژێر ستم وەک یەکیک لە ئەساسی ترین کردەوه کانی دواکەوتووانە ی دژی شۆرش بۆ قایم کردنی کۆڵە کە کانی دەسەلات کەلکی لێ وەر گیراوه . ئەم سەرکوتە لە زۆربە ی شۆیبه کانی ئێران رووی دەدا , بەلام لە نازەربایجان و کوردستان لە ئاستیکی بەرزتر و بەربلۆتر بوو . زۆربە ی ژەنراله کانی دیکتاتۆری داسەپاو بەرز بوونی پلە ی خۆیان بە هوی سەرکوتی نەتەوه کانی ژێر ستم وەک لە نازەربایجان و کوردستان بە دەس هینا بوون . سەرەرای ئەمە , بوونی پەپوهەندیە کانی رزیوی دەرەبە گایەتی _ عەشیرەیی لە کوردستان و پاشکەوتنی کۆمەلایەتی _ ئابووری ئەم ناوچە یه , و پەرە پیدانی ئەم پاشکەوتنە لە لایەن دواکەوتووی دەسەلاتدار و پالیشتی ئەون بە بەشیک لە کۆنە پەرەستانی خەلکی ناوچە کە , بۆ پاراستنی ئەم بارودۆخە , هەموو هەمووی زەمینە کانی مادی بوون کە لە هەل و مەرجی پەرەساندنی بزووتنەوه ی گشتی , لە راپەڕینی گشتی و یەک دەستی کۆمەلانی خەلکی کورد خۆی وه دەر دەخست . بەلام چەواندەوه ی میلیی سەرپۆشیک بە سەر دژایەتیە کانی کۆمەلایەتی قوول و نا لەباریە کانی داسەپاو بە سەر بارودۆخی ئابووری _ کۆمەلایەتی کۆمەلکای ئەو کاتە ی کوردستان بوو . بۆیه بزووتنەوه ی میلیی سەلە کانی 24 _ 25 ی هەتاوی لە کوردستان سەرەرای ئەوه ی کە توانی بییته هوی دامەزراندنی دەولەتی میلیی و لە هەموو هۆکارە کانی کاریگەر لەم زەمینە یه کەلک وەرگری , بەلام بە لە بەر چاو نەگرتنی ئەم راستیە هیچ کات نەیتوانی کردەوه کانی ئەساسی بۆ سەقامگیری سەرکەوتن و بەردەوام بوونی لە داهاوو بە ئەنجام بگهێنی , گرێگرتن لایەنی ئەم لاوازیه خۆی لە بی دەسەلاتی بە وەلامدانەوه ی ئەم کۆمارە بە ئەساسیترین گرفتی بزووتنەوه ی شۆرشگێرانە ی گەلی کورد لەو کاتەدا واتە

هێرشە کانی دواپی ئەو , پیک بینی . بۆیه دەسەلاتی دواکەوتووی مەرکەزی سەرەرای پاشەکشە ی سەرەتایی , هەموو هەول و تەقەلای خۆی بە کار هینا تاکو هێرشیکی بەربلۆتر بۆ سەرکوتی کۆماری خودموختاری کوردستان وەری بخات . بەلام کۆماری کوردستان لە هەل و مەرجیکی دیاریکراو لە هاوسەنگی نیوان هیزەکان لە سەرانسەری ئێران راگە یاندرا . هەل و مەرجیک کە لەویدا هاوسەنگی هیزەکان بە شپۆه یکی تەواو بە قازانجی بزووتنەوه ی شۆرشگێرانە بوو , هۆکارە کانی عەینی ناوخی و زەمینە ی لە باری نیونەتەوه یی هەموو و هەموو کاریگەریان بوو لە سەر سەرکەوتنی کۆمار . بزووتنەوه ییک کە بووه هوی دامەزراندنی کۆماری خودموختاری کوردستان , لە سەر زەمینە ی بزووتنەوه ی شۆرشگێرانە ی ئەلکانی سەرانسەری ئێران پاش رووخانی دیکتاتۆری رەزا شا , پیک هات . بە دوا ی خەرمانانی سالی 1320 ی هەتاوی و هاوکات لە گەل هاتنی هیزە کانی هاوپه یمان بۆ ولاتی ئێران , بناغە ی دیکتاتۆری دواکەوتوو بوروکراتیکی دەسەلاتدار هەلۆه شا , کەش و هەوایکی نیوه دیموکراتیک پیک هات , بزووتنەوه ی خەلکی بە هیز بوو , ئەحزاب و ریکتراوه کانی پێشکەوتوو و شۆرشگێر لە سەرانسەری ئێران دامەزران و لە ناو نەتەوه کانی ژێر ستم کە زۆرتەری زەخت و گۆشاری دیکتاتۆری رەزا شا لە سەر شانی ئەوان بوو بزووتنەوه کانی میلیی سەری هەلدا و کۆمەلانی بەربلۆی خەلک لە دەوربەری ئەحزاب و رەوتە کانی میلیی کۆ بوون , کە گرێگرتنی ئەوان بزووتنەوه ی میلیی لە نازەربایجان و کوردستان بوو کە لە هەر دووی ئەم ناوچانە پەرەساندنی ئەم بزووتنەوانە بووه هوی دامەزراندنی کۆماری خودموختار . هوی سەرەکی سەرکەوتنی بزووتنەوه ی میلیی لە کوردستان و نازەربایجان , زەمینە کانی عەینی بە هیزی ئەم بزووتنەوانە بوو . لە مەودای ژبانی دیکتاتۆری

دووی ریبەندان بەرانبەرە لە گەل 64 مین سالرۆژی راگە یاندنی کۆماری خودموختاری کوردستان , لە ئاوا رۆژیکی میژوویدا بۆ یەکەم جار لە میژووی گەلی کورد دەولەتیکی میلیی دەسەلاتی بە دەستەوه گرت و ئارەزووه دیرینه کانی گەلی کورد هاتە دی . ئەگەر چی تەمەنی ئەم کۆمارە زۆر کورت بوو , بەلام یادی شکۆداری ئەو لە میژووی خەباتی گەلی کورد زیندوو ماوه تەوه . کۆماری خودموختاری کوردستان کە باکوور و هندیک لە ناوچە کانی ناوهندی کوردستان بە دەستەوه ی بوو , سەرەرای جی بە جی کردنی هندیک کردەوه ی دیموکراتیک وەک فیڕکردن بە زمانی کوردی , ئازادی راگە یاندنی بێر و را و بلاو کردنی بلاوکراوه و کتیب بە زمانی کوردی , دانی مافی دەنگدان بە شپۆه یکی یە کسان بۆ ژنان , چە کدار کردنی گشتی و پیک هینانی هیزی "پێشمەرگە " بۆ پاراستنی ئاسایش و ئەمنیەت و پاراستنی کۆمار نەیتوانی پەر بە دەسەلاتی خۆی بە سەر هەموو کوردستان بدات و کۆمەلانی زەحمەتکێشی گەلی کورد لە دەوربەری کردەوه کانی ئەساسی وەک چارەسەری گرفتی زەوی و گۆرینی پەپوهەندیە کانی کۆمەلایەتی داسەپاو , کۆ بکاتەوه و سەنگەریکی قایم بۆ دیفاع لە کۆمار دروست بکات . کۆماری خودموختار لە هەمان سنووری چالاکي خۆی ئاوا کردەوانە ی لە مەودای دامەزرانی بۆ پاراستن و بەردەوامی کۆمار جی بە جی نەکرد . کۆماری کوردستان ئەگەر چی لە سەرەتاوه توانی بەرپەرچی هێرشە کانی ریزیم بۆ سەر کۆمار بداتەوه و جی پی خۆی قایم بکات و دەولەتی مەرکەزی مەجبوو بە قبوول کردنی زۆربە ی داواکاریە کانی خۆی و گرێگرتن لە هەموویان دامەزراندنی کۆماری خودموختاری کوردستان بکات , بەلام نەیتوانی بە کردەوه جی پی ئەم کۆمارە قایم بکات و لە بەرانبەر پیلانتیگرە کانی دەولەتی مەرکەزی نامادە بوونی پێویست بۆ

ئەم كارە جى بە جى بىكات . ئەم بابەتە كارىگەرى راستەوخۇى بوو لە سەر كۆ كردن و رېكخستنى كۆمەلانى خەلك بۆ پاراستنى كۆمار و درىژەدان بە تەمەنى ئەو . رېبەرانى كۆمار نەيانتوانى كۆمەلانى زەحمەتكىشى كورد بە وەلامدانەو بە داخوازىەكانى ديارىكرابيان رېك بخەن . ھەر بۆيە نەيانتوانى سەرەراى ھندىك كەردەو ، لە مەوداى تەمەنى كۆمار ، ھەنگاوىكى كارىگەر بۆ سەقامگىرى ئەو ھەنگرن و پەرە بە سنوورى دەسەلاتى خۇيان بەدن ، چۆنكە سەقامگىرى كۆمار لە گىرەوى پالپىشتى ھەر چى زۆرتەر بە كۆمەلانى چەكدار و رېك خراو بوو . كارىك كە بە كەردەو بە ھوى پېكھاتى چىنايەتى رېبەرانى كۆمار نەيانتوانى جى بە جى بىكەن . بۆيە نەيانتوانى ناوچەكانىتر لە ژىر ئالاي كۆمار يەكگرتوو بىكەن و شەرى جىددى و ھەموو لايەنە بۆ سەقامگىرى دەسكەوتەكانى كۆمار بىكەن . كۆمارى خۇدموختار بە بى دەسەلاتى خۇى لە گۆرىنى پەيۋەندىەكانى داسەپاو بە سەر كۆمەلگاي كوردستان و بە ئەنجام گەياندىنى كەردەوكانى دىموكراتىكى ئەساسى لە بوارى كۆمەلایەتى ، لە بوارى سىياسىش نەيتوانى لە رېك كەردنى پەيۋەندىەكانى خۇى لە گەل دەولەتى مەركەزى خاوەن ھىژىكى باش بىت و پىلانگىرەكانى يەك بە دواى يەكى حكومەتى مەركەزى بەرپەرچ بداتەو . كۆمارى كوردستان بۆ پىك ھىنانى بەرەپكى سەرانسەرى بەشدارى چالاکانەى كرد و لەم بواردەدا سەرەراى ھندىك رېككەوتن لى گەل كۆمارى خۇدموختارى ئازەربايجان لە گەل ھندىكىتر لە ھىزەكانى دىموكرات و شۆرشگىرى سەرانسەرى ئىران وت و وىژى كرد . بەلام ئەم بەرە سىياسىيە نەيتوانى كەردەوكانى گرېنگ بۆ گۆرىنى ھاوسەنگى لە سەرانسەرى ئىران بە ئەنجام بگەپنى . بە

تايبەت بە اى سات و سەودا و سازشى حىزبى توودە لە گەل قەوامولسەلئەنە سەروك وەزىرانى ئەو كات و بەشدارى لە دەولەتى دواكەوتوووى ، ئەم بەرەپە بى ئاكام مايەو . بە ھاتنى حىزبى توودە بۆ ناو دەولەت ، ئەم حىزبە بە كەردەو لە ھەر چەشنە دىفاع كەردن لە مافى ديارىكرەدى چارە نووسى نەتەوەكانى ژىر ستەم ، چا و پۆشى كەرد و نەك تەنيا بۆ پى راگەياندىنى ئامانجەكانى شۆرشگىرانەى كۆمارى خۇدموختار نەيتوانى ھەنگا و ھەنگرى ، بەلكو بە سازش و كوشتنى كات ، ھەر چى زۆرتەر مەجال و زەمىنەى بۆ سەركوتى بزووتنەوى مىللى لە ئازەربايجان و كوردستان لە لايەن حكومەتى مەركەزى فەرھەم دەكرد و بۆ ئەم مەبەستە يارمەتى دەدا . ھەر چەند ئەم حىزبە لە نىوہ رى سازش و پاش گۆرىنى ھاوسەنگى بە قازانجى دواكەوتوووى لە دەولەتى قەوام وە دەر خرا ، بەلام ئەم سازشەى حىزبى توودە بوو ھوى لاوازى ئەساسى كۆمارە خۇدموختارەكان واتە پالپىشتى يەك لايەنەى ئەوان بە بابەتى مىللى و لە بەر چا و نەگرتنى ئەساسىترىن بابەتەكان كە بوو ھوى پېكھاتنى بزووتنەوەكان ، و گۆرىنى ھندىك ھۆكارى كارىگەرى نىوہتەوہى كارىگەرى خۇى لە سەر مان و نەمانى كۆمارەكان بە جى ھىشت . كۆمارى خۇدموختارى كوردستان لە رۆژى 24ى سەرماوەزى سالى 1325ى ھەتاوى بە بى بەرگرىكى بەرچا و بە ھاتنى ئەرتشى دواكەوتوووى بۆ ناو شارى مەھاباد رووخا و رېبەرانى ئەو پاش دەسگىرى ئىعدام كران . ئەگەر چى تەمەنى كۆمار كەم بوو ، بەلام ئەزموونە پەر لە بايەخەكانى كە لە خۇبەو بە جى ھىشتوو وەك ئزموونىكى پەر بايەخ لە زىانى بزووتنەوہى شۆرشگىرانەى گەلى كورد ، خاوەن جىگا و شۆپىكى تايبەتى لە مېژوووى خەباتى گەلى كورد . ئەگەر چى يەكەمىن كۆمارى خۇدموختارى كوردستان لە ژىر پۆتىنى ھىزەكانى سەركوتگەرى دواكەوتوووى داسەپا و سەركوتگەران رووخا بەلام ئارمانەكانى گەلى كورد و خەبات بۆ وەدى ھاتىيان زىندوو مايەو .

ھەلۆيەست وەرگرتن سەبارەت بە لە ناو
بەردنى ستەمى نەتەوہى و بە رەسمى
ناسىنى مافى چارەى خۇ نووسىن
پىوانەىكى زۆر گرېنگ و ئەساسەپە بۆ
ناسىنى دوستان و دوژمنانى ئازادى . تا
ئەو كاتەى لە ئىراندا نەتەوہكان بەم
شۆپەپە لە زنجىرى دىلى بە سەر دەپەن ،
دامەزراندنى ئازادى و دىموكراسى ھىچ
مانايكى نىپە . مېژوووى خەباتى سەد
سائەى رابردوو لە ئىراندا ، ئەم راستىيە
حاشا ھەلنەگرە وە دەر دەخات كە ھەر
كات خەلكى زەحمەتكىشى ئىران راپەريون
تاكو كوشكى زۆلم و دىكتاتورى
برووھىنن ، لەم گىر و دارەدا تا نەتەوہىك
ويستويەتى لە دەسكەوتى خەباتى خۇى
كەلك وەر بگرى و چارە نووسى خۇى ديارى
بىكات ، لە ژىر ناوى ((خەتەرى جياخوازى))
كەوتووہتە بەر ھىرش و ھەر لەو شۆپەندا
بناغەى گەرانەوہ بۆ دىكتاتورى ، سەركوت
و بەردەوامى ئەو لە سەرانسەرى و لات
دانراوہتەوہ . دەتوانىن بلىن كە رىشەكانى
دىكتاتورى و دواكەوتوووى لە ئىراندا لە
دىل بوونى نەتەوہكانە .

بهانی پینجه

ته عسیراتی جیابونهودی وردو بورژوازی له ریگراوی

موجاهیدین و چۆنیهتی جیابونهودی

سهری هه‌لدا بوو ، له سه‌ره‌تاکانی سالی 54 بووه هۆی جیایی هه‌تمی ئەم دوو گه‌رایشه و جیابونهوه له ریزه‌کانی موجاهیدین به‌و هۆکارانه‌ی که ناماژهمان پیکردن و له سه‌ر ئەساسی ئەم گۆرانکارانه سه‌ری هه‌لدا. دژایه‌تیه ناوخواه‌یه‌کان کاربگه‌ری تایبه‌تی هه‌بوو له سه‌ر به‌کتر و جیابونهوه‌ی به‌ ته‌واوی ئەوان که له پینشدا چاوهران ده‌کرا ، رووی دا . به‌لام به‌و شینۆه‌یه که رووی دا هیچ کس چاوهروانی نه‌ده‌کرد .

ئه‌گه‌ر بمانه‌وئ که‌میگ زیاتر له سه‌ر ئەم دژایه‌تیه باس بکه‌ین ، ده‌بێ بلین : دوو گه‌رایشی وردو بورژوازی دیموکرات و بورژوازی لیبرال سه‌ره‌رای زالبوونی به‌ ته‌واوی یه‌که‌می دا ، به‌لام ته‌فیککی موخالیفی له پال یه‌تر داده‌نا که هه‌م له باری ئابووری خاوه‌ن قازانجه‌کانی جیاواز بوو و هه‌م له باری مه‌زه‌به‌ی بێر و بۆچوونه‌کان و روانگه‌کانی تایبه‌ت به‌ خۆی هه‌بوو . ته‌واوه‌تی موجاهید که نوینه‌رایه‌تی هه‌ژارانی شار و وه‌حمه‌تکی‌شانی کۆمه‌لگای ده‌کرد ، عه‌زمی کرده بوو که به‌ دژی سته‌مکاران راپه‌رئ و شان به‌ شانی مارکسیسته‌کان به‌ دژی سته‌می ئاریامه‌ری راپه‌رئ . له به‌ر نه‌وه‌ی که ئەو له نیوان خۆی

خه‌رجی خۆیان بوون ، کریکار به‌ وه‌لانانی الله چاره‌نووسی خۆی دیاری ده‌کات ! ریگراوی موجاهیدینی خه‌لکی ئێران وه‌ک ریگراویکی سیاسی دیموکرات که نوینه‌رایه‌تی به‌شیککی گه‌وره له وردو بورژوازی ئێرانی له ته‌واوه‌تی خۆی ده‌کرد ، نه‌یده‌توانی له ته‌عسیراتی ئەم گۆرانکاربه‌ عه‌ینی و زه‌ینیانه دوور بمینیته‌وه و تووشی جیابونهوه نه‌بیت .

ئەم جیابونهوه‌یه له ماوه‌یککی پینشتر له حاالی روودانه‌وه بوو و راستیه‌کانی ژبانی ئابووری کۆمه‌لانی خه‌لک له کۆتاییدا ته‌عسیراتی خۆی له سه‌ر ره‌وتی خه‌باته‌کانی میژوویی دانابوو . ریگراوی موجاهیدین ده‌بوايه کۆتایی به‌ینا بایه ئیلتقات نیوان مه‌زه‌هب و سوسیالیزم !یان ده‌بایه ریبه‌یری چینی کریکاری قبوول بکرايه و یان له جه‌ه‌تی قازانجه‌کانی بورژوازی ئێران هه‌لوپه‌ستی وه‌ربگرته‌با . ته‌عسیراتی ئەساسی ئەم دژایه‌تیه بووه هۆی په‌یدا بوونی قه‌یرانی سه‌خت له ناو ته‌شکیلاتی موجاهیدین که به‌ تایبه‌ت له ساله‌کانی 52 و 53 دا گه‌یشته به‌رزترین ئاستی خۆی و له کۆتاییدا دژایه‌تیک که له نیوان قازانجه‌کانی وردو بورژوازی دیموکرات و بورژوازی له‌م ده‌ورانه‌دا

هه‌روا که له باسی پینشوومان روونمان کرده‌وه ، هاوکات له گه‌ل په‌ره‌ساندنی خیرای په‌یوه‌ندیه‌کانی سه‌رمایه‌داری و دووبه‌ره‌کی که‌وتنه‌وه له نیوان وردو بورژوازی ، سنووردانانی چینیایه‌تی کۆمه‌لگایش به‌ نیه‌سبه‌ت ده‌ورانی پینشووتر زۆرتر خۆی نیشان ده‌دا و زۆر له گۆمان و ته‌وه‌هوماتی کۆن وه‌ک مه‌زه‌هب ، به‌ تایبه‌ت له ناو کۆمه‌لانی کریکار ، جووتیاران ، هه‌ژارانی شار و روشنبیرانی شو‌رشنگیر له ناو چوون .

ئه‌گه‌ر تا‌کو پینش له گه‌شه‌کردنی به‌ ته‌واوی سه‌رمایه‌داری بۆ جووتیاران و سه‌رجه‌م کاسبکاران و پیشه‌وه‌رانی شار ، مه‌زه‌هب وه‌ک ره‌نگدانه‌وه‌ی " به‌ره‌که‌ت " و هۆکاری سیکراوی زیادبوونی داها‌ت به‌ حساب ده‌هات ، به‌ره‌که‌تی به‌ره‌م هینان بۆ کریکاران و پرولیتاریای چه‌سواوه ، جگه له نکبه‌ت و نه‌هامه‌ت به‌ره‌مه‌یککی تری نه‌بوو . ئەگه‌ر جووتیار به‌ ئومیدی خۆی له سه‌ر زه‌وی تووی گوپرایلیی ده‌کیلا ، کریکار به‌ هه‌موو هیزی کاری خۆی تووی کینه و نه‌فره‌تی ده‌کیلا . و به‌ دژی مه‌شه‌یه‌تی خۆایی سه‌رمایه‌داری ، ئالای دژایه‌تییه به‌رز ده‌کرده‌وه . ئەگه‌ر کاسبکاران و پیشه‌وه‌ران به‌ به‌ره‌که‌تی خوا خه‌ریکی کۆکردنه‌وه‌ی ده‌خل و

سهره‌تاکانی

شورشگيرانه له 28ی گهلاویژی سالی 1332 ،
 تهسیراتی خوی به سهر زهینیهتی کومهلانی خهکک
 و نه ریته شورشگيرانه کانی ئهوان دانابوو . ئه و
 نه ریته خهباتگيرانه کی ههچ ریگایهک جگه له
 نهجمادنی قههری شورشگيرانه به دژی ئاریامهر
 نههیشتیوو . له بهر ئه وهی که شا به کودیتی
 خویناوی 28ی گهلاویژ و ئهشکنجه و تیرباران و
 خهفهان هاتبوووه سهر کار و دیکتاتور
 ههوسارپچراویکی به سهر خهکک داسه پانده بوو .
 ئه و به شیوهیکی ئاشتیانه نهگهیشتیوووه دهسهلات
 که به شیوهیکی ئاشتیانه واز له دهسهلات بهینی .
 ئه م تهجرووبهیه خهتیکی سوور به سهر ههر جوړه
 گوتمان و تهوه هومیکی لیبرالی دهکیشا . گه رایشی
 زال که نوینه رایهتی قازانجه کانی توپژه کانی
 دیموکراتی ورده بورژوازی ده کرد ، حهقانیهتی
 میژوویی سوسیالیزمی قبول کرد . بهلام له بهر
 ئه وهی که له مه وداوی دهوره یکی زوردا له نیوان
 مهزههب و سوسیالیزم تیکه لایوی به وجود هینابوو
 ، له بهر سرووشتی ورده بورژوازی خوی ، نهیتوانی
 ئهسله کانی سیاسی - ئایدولوژیک له پیکهاته کی
 تهشکیلاتی جیا بکانه وه و له ئاکامدا دهستی دایه
 نهجمادنی شیوه و کرده وهی پیلانگيرانه کی
 یه که م قوربانیا نی ئه و که سیک نه بوو جگه له خودی
 خوی . یه که مین راگه یانراوی جیابوون 78ه له
 پائیزی 54 به راگه یاندنی مارکسیست بوونی
 موجهیدین ، کاتییک بلاو کرایه وه که ته نیا چهند
 مانگیک له دهسنگیر بوونی به شیکی گه و ره له
 6666ع7 بوو . ئه و ریبه رانه کی یه که مین
 راگه یاندنی هاویشتی ئه وان له گه ل کریکاران ،
 خیانهت به چینی کریکار بوو . ئه وان پیش له
 دهسنگیری به ئانارشیتترین شیوهی مومکین
 موخالیفانی ناخوئی ریگخراویان قهلاچوو کرده
 بوون و پاش دهسنگیریش به نیشان دانی دوستی
 خوینان به سه لته نهت و داوای لیبور دنله
 ئه علاحه زرهت هه موو زانیاره کانیا ن دایه خزمه تی
 ساواک . ناسراوترین که سانی ئه م هیژه دژی
 کریکارانه وحید افراخته و فقیه دزفولی بوون که
 له ئه وحی موخاومه تی حه ماسی فیدائیان و
 موجهیدین له دهورانی شا ، چوونه

ئه م دوو گه رایشه له یه کتر جیا ده بوونه وه و
 نوینه رانی تایبهت به خوینان ده دژی هوه !
 موجهید ده بویه یه کیک له م ریگانه کی
 هه لبرژدایه .

له م دهوره یه دا ، مهزههب مه جالی جموجولی له
 موجهید گرتبوو . ته نیا بیروبوچونه کانی مهزههبی
 نه بوو که بووه ریگری خهباتی ورده بورژوازی
 دیموکراتی ئیران ، مهزههب قهید و بهندی
 چینه کانیشتی له گه لدا بوو . به شیکی گه و ره له
 پیوستیه کانی مالی موجهیدین له ریگای بازاره وه
 دابین ده کرا و گروپیکی گه و ره له نوینه رانی ئه م
 گه رایشه به رده و ام له تهشکیلاتی موجهیدین
 ده بوونه خاومن نفووزی زورتر . موجهید
 توپژه کانی مورفه کی ورده بورژوازی و بورژوازی
 توچاربی له چالاکیه کانی خوی به شدار کرده بوو .
 ئه م به شداریه له ده ره جی یه که م دا مافی
 هه بوونی هیژیکی دیموکرات له ئه و سه لب
 ده کرد .

ترسی ئه م گه رایشه له مارکسیزم زورتر له کینه کی
 ئه و به نیسه بت ئاریامهر بوو . بهلام پیش له وهی
 که ئه م گه رایشه زه مینه کی سه ره لداننی فه راهه م
 بیبت ، زوربه کی هیژه کانی موجهید هه لبرژاردنی
 خوین کرده بوو . موجهیدین ئه م جههت گیریه
 به ره و لای دیاریکردنی یه کلای ته کلیف به دژی
 لیبرالیزمی بورژوازی هدایه ت کردن و ئه ویان ناچار
 کرد که له نیوان مهزههب و سوسیالیزمی
 مه بهستی خوین ، دووه می هه لبرژیرن . له بهر
 ئه وهی که :

یه که م : بوونی سه لته نهت و سه ته می ئاریامهری
 ریگر بوو له وهی که موجهید بتوانی له نیوان
 مهزههب و خهبات به دژی سه تمکاری ئاریامهری ،
 مهزههب هه لبرژیری . دووه م : گه رایشاتی
 رادیکال و ته مایولاتی هیژی نه داری شار و هه زاری
 و چاره رشی بئ سنوو و له راده به ده ری ئه م هیژه
 کومه لایه تیه که له نیوان گه رایشاتی شورشگيرانه کی
 مهزههبی موجهیدین لایه تگری سه ختی لیده کرا ،
 بووه گرینگترین هو ی ریگر له به رانه ر ته مایولاتی
 بورژوازی و کاسبکارانی بازار .

سیه م : ره نگدانه وهی سیاسی ئه م ته مایولاته و
 ته جرووبه کی شکستی خویناوی بزوو ته وهی

و مارکسیزم دا فه رق و جیاوازی ئه وتوی دانده ناو
 هیژ ترسیکی له مارکسیزم نه بوو . موجهید له
 ناخه وه له سهر ئه م برویه بوو که :

" ئیسلامی دوژمنی سه تمکار ، ریژ داده نیبت بو به
 مارکسیزمی دوژمنی سه تمکار و ده توائی شان به
 شانی ئه وان به دژی شای سه تمکار ، شه ر بکات له
 بهر ئه وهی که یه ک دوژمنیان هه یه :
 "دواکه وتوویی و چه وساندنه وه " (وه رگرتوو له
 یه کیک له راگه یانراوه سه ره نائیه کانی ریگخراوی
 موجهیدینی خهکک)

گه رایشی زال به سهر موجهید تیده کو شسا ،
 عه داله ت و به رابه ری ئوتوپیایی خوی به جی زولم و
 سه ته می ئاریامهری دابنی . بو یه له م باوه رده دا بوو
 که " ماکسیزم " شتییک نیه جگه له وه لامی
 مو شابه به پیوستیه کانی ژینایه تی و هه ل سه تنگانه
 مهزههبیه کانی ئه و له باب ته کانی دیاریکراوی
 خه بات ، و ده یوت :

" ئه و مارکسیسته کی که به دژی سه تم خه بات
 ده کات ، به دروستی دا ئه و فه رمانانه کی جیبه جئ
 ده کات که ئیسلام داوه تی . بهلام کاریک که
 ئاریامهر ئه نجامی ئه دات به دروستی به دژی
 فه رمانه کانی ئیسلامه ."
 و یان ئه وهی که ده یوت :

" ئه و مارکسیسته کی که له ریگای خه لکدا شه هید
 بیبت ، به دروستی فه رمانی علی ابن ابیتالب
 ئه نجام ئه دات که دوژمنی سه تمکار بن و یاری
 سه تم لیگراو . " (وه رگرتوو له هه مان راگه ینراو)

بهلام گه رایشی دیکه ته نیا ده یویست ده سه لاتی
 په هله و لواز بکات . ده یویست له گو شه و
 کناری ده زگای حاکمیه ت بو زنجیره مه راتبی
 مهزههبی جیگایک خو ش بکات و هه ولی ده دا بو
 جاریکی تر مه وقعیه تی له ده س چووی ده ورانی
 قاچار بو ره وحانیه ت زیندوو بکانه وه . هه موو فیکر
 و خه یالی ره وحانیه ت له سهر ئه م مه وزوعه
 مو ته مه رکز بوو که ئاریامهر پابه ند بکات به
 دروشم و نه ریته کانی مهزههبی به یانی ئه م
 فیکریه ته له حه زه کی ئابووری دا شتییک نه بوو جگه
 له ئازادی بازرگانی و سه ره به سه ت کردنی
 ره وحانیه ت و ئه سپاردنی مه وقوفات ، ئه ملاک و
 ته ولیه ته کان به ئه وان !

به ریز بیت یادی چوار نه ستیره ی سووری خه باتی خه لکی تورکمن

چار آدرخش

چار آدرخش شب کارگر
چار آدرخش شب برزگر
درخشیده از جنگل ترکمن
خروشیده بر قله های وطن
گل و جنگل و جوخه های جنوب
شب و تیر باران و گلباران خون
چار اسب ترکمن
مختوم ، واحدی ، جرجانی ، توماج
خونین و شیهه زن
در شب شکنجه و تاراج
همه کشتزاران زخون خوشه شب
همه گلبن موج در خون شکست
ز چرخ تا به دستهای زحمتکشان
گل خشم و کین شعله زد ناگهان
زهر اوچ فریاد زد مادرین
ز هر خوشه زد نعره در خاورین
چار اسب ترکمن
مختوم ، واحدی ، جرجانی ، توماج
خونین و شیهه زن
در شب شکنجه و تاراج
ز خون فدایی در این کشتزار
گل رزم روید هزاران هزار
نه پروایی از پاسداران شب
نه پروایی از جوخه های تیر باران
گل و جنگل و جوخه های جنوب
شب و تیر باران گلبار خون

ئانارشیکه گری ورده بورژوازی بوو که سهره رای
تهمایولاتی رادیکالی ورده بورژوازی و نژیکی خوی
به سوسیالیزم ، هیچ کات نهیتوانی لایه تکرانی ئهم
گه رایشه که به شیوه یکی بهربلاو له دوری
ریکخراوی مواهیدین کؤبوونهوه ، ریبه رای بکات و
ریکیان بخت . به لکو به چیچه وانهوه شیوهی
پیلانگیترانه و ئانارشیکستی جیابوونهوه ، تا راده یکی
زور ئهم تهمایولاتانهی له ناو ریکخراوی
مواهیدین لاواز کرد و گه رایشاتی رادیکالی ئهوی
به رهو لای مهافزه کاری برد . له مواهیدی
مهزه بی له دهرهوی زیندان هیژیکی ریک خراو
نهمابوو . به لام مواهیدی ناو زیندان له
ئالوگوره کانی دهرهوی بی بهش بوون و له سهر
عهقایدی پیشووی خویان سوور بوون . ئهوان بو
مارکسیزم زدایی هیزه کانی خویان ، هه رچی زیاتر
په نایان برده شهریه تی ئیسلامی و خویندنی
متونی مارکسیستی که تا ئه کات زور له لایان
خوش بوو ، له دستووری کاری خویان وه دهر
هینا . گه رایشاتی لیبرالی بورژوازی له ناوخوی
زیندانییش که خویانیا به مواهید نزدیک کرده
بوو ، کاتیک که شه به حی کازی مارکسیزمیان له
سهر سهری مواهیدین بینی ، زورتر ترسی خویان
له حهقیقه تی کؤمونیزم نیشان دا و له هه موو
هیزه کانی شورشیکری ناو زیندان به جیددی دور
کهوتنهوه . ئهم هیزه مونه عسه به مهزه بیه
هه رچند له سهره تاوه ، دزایه تی کؤمونیزمی به
خه بات دزی ریژی می سه لته نه تهرجیح ددها ،
ئه گهر تا ئهم کاته ندهدویرا به ئاشکرا به دزی
کؤمونیسته کان پروپاگنده بکات ، له شیوه کانی
ئانارشیکستی جیابووه کانی مواهیدین بیانویک
دهستی کهوت تا کو دزایه تی خوی به دزی
کؤمونیسته کان ئاشکرا بکات و به شیوه یکی زور
ره زیلانده خریکی پروپاگنده بیت . مواهیدینی
مهزه بی ناوخوی زیندانییش سهره رای هه موو
ههول و تهقلای موخافیزه کارانهی که بو ئیعتبار
بهخشین بهم توپزه لیبراله مهزه بی و مونه عسه به
به کار هینا ، به لام نهیتوانی برایه تی رابردووی
خوی له گه ل ئهوان بیاریزی و موری ته کفیری ئهم
جهماعه ته له ناوچاوانی خوی بسریئه وه : مواهید
، به موفاق ناسرا بوو . |||

به رانه ریژی می شا چووکیان دا . زور بهی
ریبه رانی ئهم رهوته که دواپی به ناوی ریکخراوی
په یکار ناسران ، چاره نووسیکی جگه له مهیان
نه بوو . خیانه ته کانی نه فرمت ئه تگیزی که سانیک
وه ک روحانی ، عابدینی ، رادمنش و ئهوانه تی تر .
. . که له ناو زیندانه کانی ریژی می خومه بینی دیسان
عابدی موسلمان ببوونهوه ، ده بی له مز اوویه
بخریته بهر هه لسه تگاندن .
راستی ئهمهیه که جیابوونهوه له ریکخراوی
مواهیدین ، یان باشتر بلین چهرخشی ئهم
جهریانه له سالی 54 هوه به رهو لای به ئیستلاخ
مارکسیزم ، له سهر بنه ماکانی ئه سیلی
مارکسیستی رووی نهدابوو که به شیوه کانی
مارکسیستی عهمل بکات ! ئهم ئالوگوره له
وه زعه تی هیژیک رووی ددها که پیش له گه بشتنی
به ئامانجه کانی کؤمونیستی و تیگه بشتنی مه فاهیمی
مارکسیستی ، ئامانج و ئارمانه کانی خوی له دهس
دابوو . ئهم هیزه مهزه بیه هه روا به مارکسیزمی
دهروانی که دهروانیه مهزه ب له انه رابردوویکی
بوو که به پالپشتی ئه و کوله که کانی عهقیده تی
خوی قایم بکات ، و نه داهاتوویک که بوچوونه کان
و ئارمانخوازی ئه و دیاری بکات . مهزه بیکی جیگای
مهزه بیکی تری گرتبوو . بهم فهرقه که په که میان
ده گه رایه وه بو په یغه مبه رانی ئه کره م و
چاره نووسی خوی له گه ل ئهمه تی ئه تهار له
به هه شت دده دوزیه وه و دووه میان به تیگه بشتنی
ئانارشیکستی و ورده بورژوازی له مارکسیزم هه ر له
سهر تاوه حیسابی خه ربوزه ی بو شورش ده کرد .
جه ریانیکی که له ئه وچی رابه رین له حه ولی خه باتی
ئابووری ، له فه رازی ئانارشیکسم کهوته قوولایی
ئوکؤنؤمیسسه وه و هه ر ئه و کاته به ئاب و تابه وه
بانگه وازی کریکارانی ده کرد که به جیگای ئه وه ی
چه ک هه لگرن و بچه ناو شه قامه کان ، بناغه ی
سه ندیکا کان دامه زرین . افراخته ، دزفولی ،
عابدینی ، روحانی و رادمنش زنجیره یکی به یه که وه
گریدراو بوون که جگه له پووچیزم ، بی ئیعتقادی و
بی ئیمانی ، سه رچاوه ی شتیکی تر نه بوون و
نه یاننوانی بن . ئهم شیوه تیگه بشتنه به پیچه وانیه
له مارکسیزمیش نهیده توانی جگه له مه بیت .
چاره نووسی ریکخراوی په یکار نه تیجه ی مه نتقی

پاسیفیزم (Pacifisme)

پاسیفیزم له واژه‌ی لاتینی به واتای ناشتی و نارامی وهرگیراوه و به مانای لایه‌نگری له ناشتی و نارامیه . پاسیفیزم ره‌وتیکی لیبرالیه که نوینه‌رانی ئه‌و دژی هه‌ر چه‌شنه شه‌رپکن و برپوایان به‌وه‌یه که به پئ راگه‌یاندن و ناموژگاری کردن ده‌توانن ناشتی به شیوه‌یکی گشتی دامه‌زربن . ئه‌گه‌ر چی له‌م کاتدا له گه‌ل تووند بوونی خه‌ته‌ری شه‌رخوازی ولاتانی ئیمپریالیستی ، پاسیفیسته‌کان به شیوه‌یکی چالاکانه له کرده‌وه‌کانی ناشتی خوازانه به‌شداری ده‌کن و ره‌وتیکی باشیان هه‌یه له راگه‌یاندنی داخوایه‌کانی خه‌لک دژی پیلانه‌کانی شه‌ر خوازانه ، به‌لام له هه‌مان حالدا پاسیفیزم له ئه‌ساسدا نامرازیکه بۆ پووچه‌ل کردن و به لاری بردنی کومه‌لانی خه‌لک له خه‌باتی چالاکانه‌یان دژی شه‌ر و پیلانه‌کانی ئیمپریالیستی و له رابردوو دا زۆر جار له‌وی بۆ فریو و شاردنه‌وه‌ی ریشه و هوپه‌کانی شه‌ر و تداروکاتی سه‌ربازی ئیمپریالیستی که‌لک وهرگیراوه . لایه‌نگری له ناشتی ده‌بئ چالاکانی و خه‌باتگیرانه بیٚت . ریشه و هوپه‌کانی شه‌ر له سیسته‌می سه‌رمایه‌داری و ناوهرۆکی ئیمپریالیستی بدوژیته‌وه .

کۆمۆنیسته‌کان هه‌موو کات لایه‌نگری چالاک‌ی ناشتی بوون و دژی شه‌رکانی نا عادلانه‌ی چه‌وسینه‌ران و داگیرکه‌ران شه‌ریان کردووه و له هه‌مان کاتدا له شه‌ره‌کانی شو‌رشگیرانه خه‌لکی ، شه‌ره‌کانی دیفاعی و شه‌ره‌کانی رزگاری به‌خش دیفاعیان کردووه . پاسیفیزم جیاوازی ئه‌ساسی له نیوان شه‌ری عادلانه و شه‌ری نا عادلانه له به‌ر چاو ناگریٚت و نامرازه‌کانی بئ سوود و نا چالاک وه‌ک ناموژگاری کردن بۆ ئه‌م مه‌به‌سته به‌س ده‌زانئ . جیاوازی بزوتنه‌وه‌ی به‌هیزی لایه‌نگرانی ناشتی بریتی له هیزی‌ه‌کانی جو‌ر به‌ جو‌ر و له سه‌ره‌وه‌ی ئه‌وان

کۆمۆنیسته‌کان له گه‌ل پاسیفیسته‌کان له خه‌باتی چالاکانه دژی خه‌ته‌ری شه‌ر و دژی ئیمپریالیزمه که خوٚقینه‌ری ئه‌م خه‌ته‌ره‌یه . بۆ نمونه خه‌باتی ئه‌وان دژی شه‌ری فیتنام به مانای پشتیوانی ته‌واو له خه‌لکی فیتنام و شه‌ری عادلانه‌ی ئه‌وان بۆ نازادی و سه‌ربه‌خوپی تاکو سه‌ره‌کوٚنتی ئه‌م خه‌لکه و به مانای شه‌ر دژی ئیمپریالیزمی ئه‌مریکا و به‌کرئیکراوانی ناوچه‌یی ئه‌و بوو که پیلانه‌کانی ئیستعمارگه‌رانه و داگیرکه‌رانه‌ی ئه‌وان بووه هوٚی سه‌ره‌لدان و درٚژه‌ی ئه‌م شه‌ره له فیتنام .

له‌م ده‌وره‌یه که ئیمه تی‌دا ژبان ده‌که‌ین و به سه‌ره‌لدانی شه‌ره‌کانی ناوچه‌یی ئیمپریالیستی به تاییه‌ت له رۆژه‌ه‌لاتی ناوهراست پاسیفیسته‌کانی سادیق رۆژ له دوا‌ی رۆژ و زۆتر له پیٚش دا شان به شانی لایه‌نگرانی چالاک‌ی ناشتی له گه‌ل کۆمۆنیسته‌کان کرده‌وه‌ی هاوبه‌شیان هه‌یه و به شیوه‌یکی یه‌کگرتوو کرده‌وه‌کانیان رٚیک ده‌خه‌ن . پیوستی خه‌باتیکی یه‌کگرتوو دژی ئیمپریالیزم سه‌رنج راکیشانی هه‌ر چی زۆتر و چالاکتری ئه‌م هیزی پیوست ده‌کات .

ئه‌مه ئه‌رکی کۆمۆنیسته‌کانه تاکو له هه‌ل و مه‌رچیکی ناسک وه‌ک هه‌ل و مه‌رچی ئیستادا به وردی شه‌ر و ناشتی بۆ خه‌لک شی بکه‌نه‌وه و ئامانجه‌کانی هه‌ر شه‌رٚیک بۆ ئه‌وان روون بکه‌نه‌وه . ده‌بئ خه‌لک بزانی که شه‌ر خوٚ به خوٚ درٚژه‌ی سیاسه‌ته به‌لام له شیوازیکی دیکه . سیاسه‌تی دژی خه‌لکی و چه‌وسینه‌رانه به شیوه‌یکی هه‌تمی شه‌ری دژی خه‌لکی و داگیرکه‌رانه‌ی به دواوه‌یه . شه‌ر دژی خه‌لکی کوردستان به ته‌واوه‌تی درٚژه‌ی سیاسه‌تی دژی گه‌لی کۆماری ئیسلامی و له خزمه‌ت قازانج و به‌رژه‌وه‌ندی چه‌وسینه‌رانه و داگیرکه‌رانه‌ی ده‌سه‌لاتدارانی حاکیم بووه و نیشاندهری شه‌ریکی ناعادلانه‌یه دژی خه‌لکی کوردستان و دژی قازانج و به‌رژه‌وه‌ندی گشتی خه‌لک . دیفاع و به‌رگری خه‌لکی کوردستانیش نیشاندهری شه‌ریکی عادلانه‌ی خه‌لکیه که دژی سه‌رکوت و داگیرکه‌ری و شه‌ری ناعادلانه‌ی ستم

کاران دژی خه‌لکی کوردستان له ئارادایه . شه‌ره ناوچه‌یه‌کانی ئه‌م دوائیانه له رۆژه‌ه‌لاتی ناوهراستیش له نیوان ئیمپریالیزمی جیهانی به سه‌رکرده‌یه‌تی ئیمپریالیزمی ئه‌مریکا له گه‌ل رٚیزیمه‌کانی به‌کرئیکراوی سه‌رمایه‌ی جیهانی له‌م ناوچه‌یه به ته‌واوه‌تی له خزمه‌تی قازانج و به‌رژه‌وه‌ندی ئیمپریالیزم و چینی چه‌وسینه‌ری ئه‌م ولاتانه دایه و دژی قازانج و به‌رژه‌وه‌ندی گشتی خه‌لکه له ولاتانی رۆژه‌ه‌لاتی ناوهراست و به ته‌واوه‌تی شه‌ریکی ناعادلانه و نا ره‌وایه دژی خه‌لک که به ناوی شه‌ری دیموکراسی و دژی تیروریزم له لایه‌ن ولاتانی ئیمپریالیستی و هاوکاری بئ دریغی رٚیزیمه‌کانی راسپی‌درای حاکیم له ولاتانی رۆژه‌ه‌لاتی ناوهراست ئارادایه .

له میژه‌ تاقمه‌کانی ره‌شی ده‌سته‌لاتدار و به‌شیک له رووناکی‌رانی ورده بو‌رژوا هه‌ستیان به‌م پیوستیه کردووه . له سه‌ر ئه‌ساسی سه‌رکوٚتی تووند و قه‌ده‌غه کردنی چالاک‌ی کۆمۆنیستی و کریکارانی پی‌شرو، زیده له ریک‌خراوه‌کانیک وه‌ک خانووی کریکار، ئه‌نجوو‌مه‌ن و شووراکانی ئیسلامی کار، له‌م سالانه‌ی دوا‌ییدا ئه‌حزابی به‌ناو بانگ‌تر وه‌ک ((حیزی ئیسلامی کریکارانی نیران)) وه‌تدا که له راستیدا له لایه‌ن که‌سانی سه‌ر به تاقمی ره‌ش پیک هاتوون، تاکو سه‌ره‌رای به‌رگری کردن له ویستی چینی کریکار بۆ پیک هیتانی حیزب و ریک‌خراوی سه‌ربه‌خوٚ و نيزوله کردنی تی‌کوٚشانی بزوتنه‌وه‌ی کۆمۆنیستی له‌م زه‌مینه‌دا، به‌ریه‌رچی خه‌باتی ئه‌وان بده‌ن و وه‌ک له‌شکری ره‌ش بینه خزمه‌تکاری شه‌ری نیوان باله‌کانی ناو‌خوٚیی حکومه‌ت.

گرامی باد 19 بهمن
سالگرد رستاخیز کبیر
سیاهکل سرآغاز
جنبش نوین
کمونیستی ایران و
بنیانگذاری سازمان
چریکهای فدایی خلق
ایران!
کمیته کردستان
سازمان اتحاد فدائیان
کمونیست

شکودار بیت 19 ریشه‌ندان سالیادی
ره‌ستاخیزی مه‌زنی سیاهکل و
ده‌سپیکردنی بزووتنه‌وه‌ی نویدی
کۆمونیستی ئیران ، دامه‌زراندنی
ریکفرای
چریکه فیدائیه‌کانی گه‌لی ئیران!
کومیته‌ی کوردستان
ریکفرای یه‌کیتی فیدائیان
کۆمونیست

برووخێ رێژی می کۆماری ئیسلامی ، دامه‌زری کۆماری
فیدراتیوی شوورایی!